

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

της 12ης Μαΐου 2015*

«Μέλος της Επιτροπής — Έρευνα της OLAF — Προφορική απόφαση η οποία φέρεται ότι ελήφθη από τον πρόεδρο της Επιτροπής περί παύσεως του ενδιαφερομένου από τα καθήκοντά του — Προσφυγή ακυρώσεως — Ανυπαρξία πράξεως δεκτικής προσφυγής — Απαράδεκτο — Αγωγή αποζημιώσεως»

Στην υπόθεση T-562/12,

John Dalli, κάτοικος St Julians (Μάλτα), εκπροσωπούμενος από τους L. Levi, A.-M. Αλαμάνου και S. Rodrigues, δικηγόρους,

προσφεύγων,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους B. Smulders, J. Baquero Cruz και J.-P. Kerpenne,

καθής,

με αντικείμενο, αφενός, την ακύρωση της προφορικής αποφάσεως την οποία φέρεται ότι έλαβε ο πρόεδρος της Επιτροπής, στις 16 Οκτωβρίου 2012, περί παύσεως του προσφεύγοντος από τα καθήκοντά του ως μέλους της Επιτροπής και, αφετέρου, αξίωση αποζημιώσεως για την αποκατάσταση της ζημίας την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη ο προσφεύγων συνεπεία της αποφάσεως αυτής,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, Πρόεδρο, Σ. Παπασάββα, N.J. Forwood (εισηγητή), I. Labucka και E. Bieliūnas, δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Ιουλίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Με την απόφαση 2010/80/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 2010, για τον διορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ L 38, σ. 7), ο προσφεύγων, John Dalli, διορίστηκε ως μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο από 10 Φεβρουαρίου 2010 έως 31 Οκτωβρίου 2014. Του ανατέθηκε το χαρτοφυλάκιο της υγείας και της προστασίας των καταναλωτών από τον πρόεδρο της Επιτροπής, José Manuel Durão Barroso (στο εξής: πρόεδρος Barroso).
- 2 Στις 21 Μαΐου 2012 περιήλθε στην Επιτροπή καταγγελία (στο εξής: καταγγελία) από την εταιρία Swedish Match, περιέχουσα σοβαρές κατηγορίες σχετικές με τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος. Σύμφωνα με την καταγγέλλουσα, ένας Μαλτέζος επιχειρηματίας, ο Silvio Zammit, χρησιμοποίησε τις επαφές του με τον προσφεύγοντα προς απόκτηση από την ως άνω εταιρία και από το European Smokeless Tobacco Council (ESTOC) χρηματικού οφέλους έναντι της παρεμβάσεώς του ώστε να επηρεασθεί τυχόν νομοθετική πρόταση για τα προϊόντα καπνού και, ιδίως, η απαγόρευση από την Ευρωπαϊκή Ένωση της πωλήσεως του προϊόντος το οποίο είναι γνωστό ως «snus».
- 3 Στις 25 Μαΐου 2012 η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) εκκίνησε έρευνα αναφορικά με την καταγγελία σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού (ΕΚ) 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) (ΕΕ L 136, σ. 1).
- 4 Με έγγραφο της 11ης Ιουλίου 2012, η OLAF γνώρισε στον προσφεύγοντα ότι, συνεπεία της καταγγελίας, διενεργείται έρευνα ως προς το πρόσωπό του, αντικείμενο δε αυτής είναι απόπειρες εμπλοκής δύο επιχειρήσεων σε δωροδοκία με σκοπό να εκδώσει η Επιτροπή ευνοϊκό για αυτές μέτρο. Δεν επετράπη στον προσφεύγοντα η πρόσβαση στην καταγγελία.
- 5 Στις 16 Ιουλίου 2012 ο προσφεύγων έτυχε ακροάσεως για πρώτη φορά από την OLAF.
- 6 Ο πρόεδρος Barroso συνάντησε τον προσφεύγοντα στις 25 Ιουλίου 2012. Κατά τη συνάντηση αυτή, ο προσφεύγων αρνήθηκε τις εναντίον του περιλαμβανόμενες στην καταγγελία κατηγορίες.
- 7 Με έγγραφο της 27ης Ιουλίου 2012, ο προσφεύγων επιβεβαίωσε στον πρόεδρο Barroso ότι αγνοούσε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ των καταγγελλουσών και ενός «προσώπου στη Μάλτα» και ότι ουδόλως εμπλεκόταν στην υπόθεση αυτή.
- 8 Στις 17 Σεπτεμβρίου 2012 ο προσφεύγων έτυχε ακροάσεως για δεύτερη φορά από την OLAF.
- 9 Περί την 5η Οκτωβρίου 2012 ο γενικός διευθυντής της OLAF γνώρισε στη Γενική Γραμματέα της Επιτροπής, Catherine Day, ότι η τελική έκθεση της έρευνας σχετικά με την καταγγελία (στο εξής: έκθεση της OLAF) επρόκειτο σύντομα να της αποσταλεί.
- 10 Βάσει αυτής της πληροφορήσεως, στις 11 Οκτωβρίου 2012, ο πρόεδρος Barroso κάλεσε το ιδιαίτερο γραφείο του προσφεύγοντος προκειμένου να συναντηθεί μαζί του, ως δε ημερομηνία συναντήσεως ορίστηκε η 16η Οκτωβρίου 2012.
- 11 Η έκθεση της OLAF διαβιβάστηκε στην C. Day στις 15 Οκτωβρίου 2012, υπόψη του προέδρου Barroso. Η έκθεση αυτή συνοδευόταν από έγγραφο υπογεγραμμένο από τον γενικό διευθυντή της OLAF (στο εξής: συνοδευτικό έγγραφο), όπου συνοψίζονταν τα κύρια πορίσματα της έρευνας και γινόταν γνωστό στον πρόεδρο Barroso ότι ενημερωνόταν επί των πορισμάτων αυτών προκειμένου να λάβει ενδεχόμενα μέτρα σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας των Επιτρόπων [C(2011) 2904].

12 Το συνοδευτικό έγγραφο εκθέτει τα εξής:

«Στις 25 Μαΐου 2012, βάσει πληροφοριών που περιήλθαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η OLAF κίνησε έρευνα αφορώσα καταγγελίες για προτάσεις χρηματισμού που έγιναν προς επιχειρήσεις προκειμένου να εξασφαλισθεί η άρση της ευρωπαϊκής απαγορεύσεως του snus.

[...]

Ο Επίτροπος Dalli είχε πλήθος επαφών με εκπροσώπους της βιομηχανίας καπνού στο πλαίσιο ανεπίσημων και εμπιστευτικών συναντήσεων, οι οποίες διοργανώθηκαν εν αγνοία και χωρίς τη συμμετοχή των αρμόδιων υπηρεσιών. Οι συναντήσεις αυτές είχαν διοργανωθεί από τον Silvio Zammit, ο οποίος είναι Μαλτέζος επιχειρηματίας μη σχετιζόμενος με τα θεσμικά όργανα και στενός φίλος του Επιτρόπου Dalli.

[...]

Καίτοι δεν υφίστανται πειστικά αποδεικτικά στοιχεία ως προς την άμεση συμμετοχή του Επιτρόπου John Dalli ως ηθικού αυτουργού ή ιθύνοντος νου του χρηματισμού, από σαφείς και συγκλίνουσες ενδείξεις οι οποίες συνελέγησαν κατά τη διάρκεια της έρευνας προκύπτει ότι είχε πράγματι γνώση των ενεργειών του Silvio Zammit και του γεγονότος ότι το πρόσωπο αυτό χρησιμοποιούσε το όνομα και την ιδιότητά του προκειμένου να αποκτήσει χρηματικά οφέλη.

Επιπλέον, κατά τις ακροάσεις του ενώπιον της OLAF προκειμένου να διευκρινιστεί η θέση του ως προς τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούσαν αντικείμενο της έρευνας, ή με τα υπομνήματά του προς την OLAF, ο Επίτροπος Dalli επιχειρούσε να υποβαθμίσει τη συχνότητα και την έκταση των επαφών του με τον S. Zammit και να αποκρύψει το περιεχόμενό τους σε σχέση με την επίμαχη υπόθεση.

Περαιτέρω, ο Επίτροπος Dalli ουδέποτε ενήργησε προκειμένου να αποτρέψει τα πραγματικά περιστατικά, να αποστασιοποιηθεί από αυτά ή να αναφέρει την κατάσταση της οποίας είχε γνώση.

Από τα πραγματικά περιστατικά τα οποία κατέδειξε η έρευνα της OLAF, μπορεί να συναχθεί ότι είχε θιγεί η εικόνα και η υπόληψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έναντι των παραγωγών καπνού και, δυνητικώς, της κοινής γνώμης.

Η συμπεριφορά του Επιτρόπου Dalli θα μπορούσε, επομένως, να θεωρηθεί ως σοβαρή παράβαση του καθήκοντός του περί αξιοπρεπούς συμπεριφοράς και των υποχρεώσεων των σχετικών με την ιδιότητά του.

[...]»

13 Το απόγευμα της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο προσφεύγων συνάντησε τον πρόεδρο Barroso στο γραφείο του. Ακολούθως, στη συνάντηση παραβρέθηκαν και ο επικεφαλής του ιδιαιτέρου γραφείου του προέδρου Barroso, Johannes Laitenberger, και ο γενικός διευθυντής της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, Luis Romero Requena. Καθόσον οι διάδικοι διαφωνούν ως προς τις περιστάσεις, τη διεξαγωγή και το αποτέλεσμα της συναντήσεως αυτής (στο εξής: συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012), και δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά βρίσκονται στον πυρήνα της υπό κρίση διαφοράς, τα στοιχεία αυτά θα διαπιστωθούν από το Γενικό Δικαστήριο στη συνέχεια της παρούσας αποφάσεως.

14 Αργότερα την ίδια ημέρα, ο πρόεδρος Barroso είχε τηλεφωνική συνομιλία με τον πρωθυπουργό της Μάλτας, Lawrence Gonzi, για να τον ενημερώσει σχετικά με την παραίτηση του προσφεύγοντος από τα καθήκοντά του ως μέλους της Επιτροπής και να του ζητήσει να μεριμνήσει για την αντικατάστασή

του. Επίσης, ο πρόεδρος Barroso απευθύνθηκε εγγράφως στον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στον πρόεδρο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να τους ανακοινώσει ότι ο προσφεύγων είχε «υποβάλει την παραίτησή του με άμεση ισχύ».

- 15 Αργότερα επίσης την ίδια ημέρα, περίπου στις 17:00, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοινωθέν Τύπου σχετικό με την παραίτηση του προσφεύγοντος «με άμεση ισχύ».
- 16 Κατά τη διάρκεια της ίδιας ημέρας, ο προσφεύγων δημοσίευσε από πλευράς του ανακοινωθέν τύπου μέσω ιδιωτικού οργανισμού.
- 17 Κατά τη σύνοδο ολομελείας του Κοινοβουλίου της Μάλτας στις 16 Οκτωβρίου 2012, ο L. Gonzi προέβη στην ακόλουθη δήλωση:

«Δέχθηκα τηλεφωνική κλήση από τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, José Manuel Barroso, σήμερα το απόγευμα, κατά την οποία με ενημέρωσε ότι μόλις είχε κάνει δεκτή την παραίτηση του John Dalli από τη θέση του ως επιτρόπου.

Ο πρόεδρος Barroso μου εξήγησε ότι η απόφαση αυτή είχε ληφθεί από τον John Dalli κατόπιν της εκθέσεως της OLAF σχετικά με έρευνα για ενέργειες τρίτων προσώπων.

[...]

Σε μία άλλη τηλεφωνική κλήση την οποία δέχθηκα αργότερα, ο John Dalli μου είπε ότι επρόκειτο να αμφισβητήσει δικαστικώς όλες τις εναντίον του κατηγορίες. Παρά ταύτα, είχε αποφασίσει να παραιτηθεί από τη θέση του ως επιτρόπου προκειμένου να μπορέσουν να αμυνθούν καλύτερα τόσο ο ίδιος όσο και το θεσμικό όργανο στο οποίο έως τότε συμμετείχε.

Ακολουθώντας σήμερα, περίπου στις 17:00, το γραφείο του προέδρου της Επιτροπής δημοσίευσε ανακοινωθέν Τύπου, το οποίο υποβάλλω στο Σώμα υπόψη όλων.

[...]»

- 18 Η απομαγνητοφώνηση και η μετάφραση στην αγγλική γλώσσα, η οποία επικυρώθηκε από ορκωτό μεταφραστή τον οποίο όρισε ο προσφεύγων, ραδιοφωνικής συνεντεύξεως την οποία παραχώρησε ο ίδιος στη μαλτεζική γλώσσα, το βράδυ της 16ης Οκτωβρίου 2012, περιέχουν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες δηλώσεις:

«Ερωτών: Υποβάλατε την παραίτησή σας. Κατ' αρχάς, γιατί παραιτηθήκατε;

Προσφεύγων: Εξαιτίας των όσων πληροφορήθηκα προφορικώς. Στην πραγματικότητα, έως τη στιγμή αυτή δεν έχω λάβει τίποτε εγγράφως. [...] Συγκεκριμένα, ξεκίνησα επαφές με διάφορα πρόσωπα, με τους δικηγόρους μου ήδη απόψε προκειμένου να κινηθούν οι αναγκαίες διαδικασίες ώστε να αποδείξω ότι τα πορίσματα [της εκθέσεως της OLAF] είναι εντελώς ανυπόστατα. Δημοσιεύω σήμερα ανακοινωθέν Τύπου, όπου δηλώνω επίσης ότι θα συνεχίσω να εργάζομαι ώστε οι προσπάθειες που έχουμε καταβάλει οι συνεργάτες μου κι εγώ ο ίδιος για την αναθεώρηση της οδηγίας καπνού, στο πλαίσιο της οποίας προτάθηκαν αυστηρότεροι κανόνες για το κάπνισμα, να συνεχίσουν όπως προβλεπόταν. Την επόμενη Δευτέρα θα ξεκινήσουμε τη διαδικασία. Ελπίζω ότι η διαδικασία αυτή θα συνεχιστεί.

[...]

Ερωτών: Επομένως, γιατί παραιτηθήκατε, John; Γιατί νιώσατε την ανάγκη να παραιτηθείτε αν [...];

Προσφεύγων: Επιτρέψτε μου να σας επαναλάβω ό,τι είπα προ καιρού σε άλλο τηλεοπτικό πρόγραμμα. Δεν μένω εκεί όπου δεν με θέλουν, βεβαίως, και τούτο είναι κάτι που παίρνω πολύ σοβαρά. Ξεκινώ να εργάζομαι από σήμερα και θέλω να έχω πλήρη ελευθερία κινήσεων ώστε να μπορέσω να αντιταχθώ στις κατηγορίες αυτές.

Ερωτών: Μόλις είπατε ότι δεν μένετε εκεί όπου δεν σας θέλουν. Ο πρόεδρος Barroso σας πίεσε να παραιτηθείτε, σωστά σας καταλαβαίνω;

Προσφεύγων: Κατά την άποψή μου, η φράση αυτή σημαίνει ότι δεν θέλω να μείνω εκεί όπου δεν με θέλουν και εμμένω σε αυτό.

Ερωτών: Αλλά ο Barroso σας πίεσε πράγματι να παραιτηθείτε;

(δεν ακούγεται, καθώς τα δύο πρόσωπα μιλούν ταυτοχρόνως)

Προσφεύγων: Θα υπάρξουν εξελίξεις τις επόμενες ημέρες.

Ερωτών: Σας πίεσε να παραιτηθείτε ή ήταν δική σας απόφαση;

Προσφεύγων: Θα υπάρξουν εξελίξεις τις επόμενες ημέρες.

Ερωτών: Τι είδους εξελίξεις να αναμένουμε;

Προσφεύγων: Εξελίξεις σχετικά με τις οποίες ήδη βρίσκομαι σε συζητήσεις με τους δικηγόρους μου και θα ακολουθήσω τις συμβουλές τους βήμα προς βήμα, σε όλες τις ενέργειες στις οποίες θα αποφασίσω να προβώ.

[...]»

- 19 Κατόπιν της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο Romero Requena συνέταξε «σημείωμα για τον φάκελο», με ημερομηνία 18 Οκτωβρίου 2012, περιέχον τα διαμειφθέντα κατά τη συνάντηση αυτή. Σύμφωνα με την εν λόγω περιγραφή, ο προσφεύγων, «[...] καίτοι αρνούμενος κατηγορηματικώς τις εναντίον του κατηγορίες, ανέφερε ότι, προκειμένου να υπερασπισθεί την υπόληψή του, υπέβαλε την παραίτησή του από μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με άμεση ισχύ».
- 20 Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων έλαβε από την Επιτροπή έγγραφα προς υπογραφή προκειμένου να κινηθεί το στάδιο της «παύσεως» των καθηκόντων του και να του καταβληθεί μια προσωρινή αποζημίωση. Συναφώς υπογραμμίζει ότι αρνήθηκε να προβεί σε οποιοσδήποτε ενέργειες συνεπεία των οποίων θα μπορούσε να εκληφθεί ότι είχε παραιτηθεί από τα καθήκοντά του από μέλος της Επιτροπής και, ειδικότερα, να συμπληρώσει τα έγγραφα δυνάμει των οποίων θα του καταβάλλονταν αποζημιώσεις και θα του επιστρέφονταν τα έξοδα επαναπατριsmού του. Καθόσον οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν προβεί σε δύο εμβάσματα στον τραπεζικό λογαριασμό του ως προσωρινή αποζημίωση, ο προσφεύγων απευθύνθηκε εγγράφως στην Επιτροπή, στις 28 Δεκεμβρίου 2012, επισημαίνοντας ότι ουδέποτε είχε υπογράψει τέτοιο αίτημα και επέστρεψε τα σχετικά ποσά στον τραπεζικό λογαριασμό της Επιτροπής.
- 21 Στις 21 Οκτωβρίου 2012 ο προσφεύγων απηύθυνε επιστολή στον πρόεδρο Barroso για να του γνωρίσει ότι δεν θεωρούσε ότι είχε υποβάλει εγκύρως την παραίτησή του, ότι εκτιμούσε ότι είχε στερηθεί του δικαιώματος υπερασπίσεώς του με τον ενδεδειγμένο τρόπο και ότι το δικαίωμά του στο τεκμήριο αθωότητας είχε παραβιασθεί από τον γενικό διευθυντή της OLAF.

- 22 Στις 22 Οκτωβρίου 2012 ο προσφεύγων απευθύνθηκε εγγράφως στα μέλη του Κοινοβουλίου προκειμένου να τους διευκρινίσει ότι αρνείτο κατηγορηματικώς ότι γνώριζε οποιεσδήποτε διαπραγματεύσεις ή επικοινωνίες που θα μπορούσαν να είχαν λάβει χώρα μεταξύ του οικείου Μαλτέζου επιχειρηματία και των παραγωγών *snus* και ότι η OLAF δεν του είχε γνωρίσει επί ποίων αποδείξεων είχε στηρίξει τις σχετικές παραδοχές της.
- 23 Στις 23 Οκτωβρίου 2012 ο πρόεδρος Barroso απάντησε στον προσφεύγοντα υπογραμμίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι οι διάφορες αιτιάσεις του σχετικά με παράνομη ή μη ορθή συμπεριφορά του προς αυτόν ήταν «μη κατανοητές» και ότι ο προσφεύγων όφειλε, ως πρώην μέλος της Επιτροπής, να συμπεριφέρεται «με εντιμότητα σύμφωνα με το άρθρο 245 ΣΛΕΕ».
- 24 Στις 30 Οκτωβρίου 2012 ο πρόεδρος Barroso απευθύνθηκε εγγράφως στον πρόεδρο του Κοινοβουλίου παρέχοντας διευκρινίσεις ως προς την παραίτηση του προσφεύγοντος, κατά τη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012. Ανέφερε ειδικότερα τα εξής:

«Ο [J. Dalli] απέρριψε κατηγορηματικώς τα πορίσματα της OLAF. Παρά ταύτα, κατά τη συνομιλία μας, αναγνώρισε ότι είχε επαφές στο παρελθόν, εκτός των επίσημων διαύλων, με τη βιομηχανία καπνού, όπου συμμετείχε ο Μαλτέζος επιχειρηματίας, και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι, με την επιφύλαξη του νομικού τεκμηρίου της αθωότητας όσον αφορά τα πορίσματα [της OLAF], δεν θα ήταν πολιτικώς βιώσιμο για τον ίδιο να συνεχίσει να λειτουργεί υπό την ιδιότητα του επιτρόπου κατά το διάστημα που θα προέβαινε σε ενέργειες για την αποκατάσταση της υπολήψεώς του. Όπως εξάλλου δήλωσα στη συνέχεια δημοσίως, ο J. Dalli ανακοίνωσε, χωρίς να αφήνει την παραμικρή αμφιβολία, την άμεση παραίτησή του ενώπιον του γενικού διευθυντή της νομικής υπηρεσίας και ενώπιον του επικεφαλής του ιδιαίτερου γραφείου μου. Τον ενημέρωσα ότι η παραίτηση αυτή θα δημοσιοποιούνταν αργότερα την ίδια ημέρα, με ανακοινωθέν Τύπου, αφού είχε ενημερώσει την οικογένειά του και τους συνεργάτες του σχετικά με την παραίτηση αυτή [...]

Στο στάδιο αυτό, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι οι νομικές συνέπειες των πορισμάτων της OLAF πρέπει να διακριθούν σαφώς από την πολιτική τους αξιολόγηση. Όπως γνωρίζετε, η OLAF απέστειλε την έκθεσή της στον γενικό εισαγγελέα της Μάλτας και ενημερώθηκα ότι ο γενικός εισαγγελέας έχει παραπέμψει την υπόθεση στην αστυνομία. Εμπίπτει τώρα στην αποκλειστική αρμοδιότητα των αρχών της Μάλτας να εξετάσουν τη δικογραφία σύμφωνα με το μαλτεζικό δίκαιο. Όσον αφορά την Επιτροπή, θα συνεχίσουμε να σεβόμαστε πλήρως την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας, όπως έχουμε πράξει από την έναρξη της έρευνας της OLAF. Ειδικότερα, όλες οι ανακοινώσεις των εκπροσώπων της Επιτροπής, κατόπιν της παραιτήσεως του J. Dalli, επικεντρώνονται αποκλειστικώς στην πολιτική και/ή θεσμική διάσταση των επίμαχων γεγονότων και με ιδιαίτερη προσοχή απείχαν, έστω και εμμέσως, από τον νομικό χαρακτηρισμό των γεγονότων αυτών και της ενδεχόμενης ευθύνης που φέρουν τα εμπλεκόμενα πρόσωπα.»

- 25 Στις 28 Νοεμβρίου 2012 το Συμβούλιο εξέδωσε, διά κοινής συμφωνίας με τον πρόεδρο Barroso, την απόφαση 2012/744/ΕΕ, για τον διορισμό ενός νέου μέλους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ L 332, σ. 21), του Tonio Borg, έως τη λήξη της θητείας της Επιτροπής, στις 31 Οκτωβρίου 2014.
- 26 Στις 28 Απριλίου 2013, μέσο του Τύπου της Μάλτας, το *MaltaToday*, δημοσίευσε στην ιστοσελίδα του σχεδόν ολόκληρη (εκτός από δύο σελίδες) την έκθεση της OLAF, της οποίας έλαβε με τον τρόπο αυτό γνώση ο προσφεύγων.

- 27 Η μετάφραση ραδιοφωνικής συνεντεύξεως στη μαλτεζική γλώσσα την οποία παραχώρησε ο προσφεύγων στις 30 Ιουνίου 2013 περιέχει, μεταξύ άλλων, την ακόλουθη δήλωσή του, απαντώντας στο καλωσόρισμά του ως «John Dalli, πρώην επίτροπος της υγείας»:

«Κατ' αρχάς, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι δεν έχω έως σήμερα παραιτηθεί από Ευρωπαίος επίτροπος της υγείας. Η θέση μου είναι ότι είμαι ακόμη επίτροπος. Η απομάκρυνσή μου ήταν παράνομη και, στην πραγματικότητα, εκκρεμεί υπόθεσή μου ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ακύρωση της αποφάσεως του Barroso.»

Διαδικασία

- 28 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Δεκεμβρίου 2012, ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 29 Στο υπόμνημα αντικρούσεως το οποίο κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Μαρτίου 2013, η Επιτροπή περιέλαβε τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις της παραιτήσεως του προσφεύγοντος, και πρότεινε την επιβεβαίωσή τους, «προφορικώς ή εγγράφως, από οποιονδήποτε ή από το σύνολο των παρευρισκομένων στη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου» 2012. Επανέλαβε την πρόταση αυτή στο υπόμνημα ανταπαντήσεως που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Σεπτεμβρίου 2013.
- 30 Κατόπιν μεταβολής της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο τρίτο τμήμα, στο οποίο ανατέθηκε, κατά συνέπεια, η υπό κρίση υπόθεση.
- 31 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας και κατόπιν προτάσεως του τρίτου τμήματος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, κατά την ολομέλεια της 5ης Φεβρουαρίου 2014, σύμφωνα με το άρθρο 51 του εν λόγω κανονισμού, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον πενταμελούς τμήματος.
- 32 Λόγω κωλύματος ενός εκ των δικαστών του πενταμελούς τμήματος, το τμήμα συμπληρώθηκε σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας. Καθώς ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου ορίσθηκε προκειμένου να συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος αριθμός δικαστών, ανέλαβε καθήκοντα προέδρου του τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 8, τρίτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού.
- 33 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (τρίτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να κινήσει την προφορική διαδικασία, να λάβει μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, υπό μορφή γραπτής ερωτήσεως στον προσφεύγοντα, και, υπό την επιφύλαξη των παρατηρήσεων των διαδίκων, να διατάξει την αυτοπρόσωπη εμφάνιση του προσφεύγοντος σύμφωνα με το άρθρο 65, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού και να διατάξει την εξέταση του προέδρου Barroso ως μάρτυρα σύμφωνα με το άρθρο 65, στοιχείο γ', το άρθρο 66, παράγραφος 1, και το άρθρο 68, παράγραφοι 1 και 2, του ίδιου κανονισμού.
- 34 Με έγγραφο της 27ης Μαΐου 2014, το Γενικό Δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί αυτών των αποδεικτικών μέσων εντός προθεσμίας επτά ημερών.
- 35 Με επιστολή της 4ης Ιουνίου 2014, ο προσφεύγων ανέφερε ότι τελούσε στη διάθεση του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του και ότι δεν είχε αντιρρήσεις ως προς την εξέταση του προέδρου Barroso ως μάρτυρα. Ο προσφεύγων παρατήρησε, εξάλλου, ότι έκρινε σκόπιμο να εξετάσει το Γενικό Δικαστήριο ως μάρτυρες τον Frédéric Vincent, πρώην εκπρόσωπό του, την

Joanna Darmanin, πρώην επικεφαλής του ιδιαίτερου γραφείου του, τον Giovanni Kessler, γενικό διευθυντή της OLAF, τον Johannes Laitenberger, επικεφαλής του ιδιαίτερου γραφείου του προέδρου Barroso, και τον Johan Denolf, πρόεδρο της επιτροπής εποπτείας της OLAF.

- 36 Με επιστολή επίσης της 4ης Ιουνίου 2014, η Επιτροπή ανέφερε ότι δεν είχε αντίρρηση όσον αφορά την αυτοπρόσωπη εμφάνιση του προσφεύγοντος ούτε όσον αφορά την εξέταση του προέδρου Barroso ως μάρτυρα. Περαιτέρω, η Επιτροπή επισήμανε ότι ενδεχομένως θα ήταν σκόπιμο να εξετασθούν ως μάρτυρες και οι J. Laitenberger και L. Romero Requena.
- 37 Με διάταξη της 16ης Ιουνίου 2014, το Γενικό Δικαστήριο διέταξε την αυτοπρόσωπη εμφάνιση του προσφεύγοντος κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 7ης Ιουλίου 2014.
- 38 Με διάταξη της αυτής ημέρας, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να εξετάσει ως μάρτυρες, κατά την ίδια επ' ακροατηρίου συζήτηση της 7ης Ιουλίου 2014, τον πρόεδρο Barroso, τους J. Laitenberger και L. Romero Requena, την J. Darmanin και τον F. Vincent, αφενός, ως προς «το ζήτημα αν ο προσφεύγων είχε παραιτηθεί προφορικώς ή όχι, κατά τη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012 στο γραφείο του προέδρου [Barroso] και, σε καταφατική περίπτωση, υπό ποιο πλαίσιο και υπό ποιες περιστάσεις και κατόπιν ποιων δηλώσεών του», και, αφετέρου, ως προς «τα διαμειφθέντα κατά τις προσωπικές συναντήσεις τους με τον προσφεύγοντα αμέσως μετά την εν λόγω συνάντηση».
- 39 Με επιστολή της 18ης Ιουνίου 2014, ο προσφεύγων απάντησε στη γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας.
- 40 Ο προσφεύγων εμφανίσθηκε αυτοπροσώπως και οι μάρτυρες εξετάστηκαν από το Γενικό Δικαστήριο, υπό τους όρους που προβλέπει ο Κανονισμός Διαδικασίας, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 7ης Ιουλίου 2014.
- 41 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν σε ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Ιουλίου 2014, κατόπιν της οποίας η προφορική διαδικασία περατώθηκε και άρχισε η διάσκεψη για την έκδοση αποφάσεως.
- 42 Κατά την εν λόγω επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων προσκόμισε τη γνωμοδότηση 2/2012 της επιτροπής εποπτείας της OLAF, της 11ης Δεκεμβρίου 2012, την οποία το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να περιλάβει στον φάκελο της δικογραφίας αφού άκουσε την Επιτροπή. Η Επιτροπή προσκόμισε τη δήλωση του πρωθυπουργού της Μάλτας ενώπιον του Κοινοβουλίου της Μάλτας στις 16 Οκτωβρίου 2012 (βλ. σκέψη 17 ανωτέρω). Αφού άκουσε τον προσφεύγοντα, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να περιλάβει το έγγραφο αυτό στον φάκελο της δικογραφίας, επιφυλασσόμενο να αποφασίσει επί του παραδεκτού του.
- 43 Με έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 2014, ο προσφεύγων απηύθυνε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου γραπτές παρατηρήσεις επί των πρακτικών της επ' ακροατηρίου συζητήσεως που του είχαν κοινοποιηθεί. Το Γενικό Δικαστήριο αρνήθηκε να περιλάβει τις παρατηρήσεις αυτές στον φάκελο της δικογραφίας, όπερ έγινε γνωστό στους διαδίκους με έγγραφο της Γραμματείας του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 2014.

Αιτήματα των διαδίκων

- 44 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την «προφορική απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2012 περί παύσεως του προσφεύγοντος από τα καθήκοντά του με άμεση ισχύ, την οποία έλαβε ο πρόεδρος [Barroso]» (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση)·

- να καταβάλει συμβολική αποζημίωση ύψους 1 ευρώ προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης και, προσωρινώς, ύψους 1 913 396 ευρώ προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

45 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη, εν όλω ή εν μέρει, και, εν πάση περιπτώσει, ως παντελώς αβάσιμη·
- να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος αφαιρέσεως από τον φάκελο της δικογραφίας των παραρτημάτων 4 και 13 του υπομνήματος απαντήσεως

- 46 Επί των προσκομισθέντων από τον προσφεύγοντα, ως παράρτημα 4 του υπομνήματος απαντήσεως, κειμένου με τη γνωμοδότηση της επιτροπής εποπτείας της OLAF σχετικά με την υπό κρίση υπόθεση το οποίο είχε δημοσιευθεί στην ηλεκτρονική έκδοση του μαλτεζικού μέσου ενημερώσεως *MaltaToday* της 7ης Μαΐου 2013 και, ως παράρτημα 13 του υπομνήματος απαντήσεως, κειμένου με την έκθεση της OLAF το οποίο είχε δημοσιευθεί στην ηλεκτρονική έκδοση του ιδίου μέσου της 28ης Απριλίου 2013, η Επιτροπή υποστηρίζει, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι τα δύο αυτά έγγραφα υπήρξαν αντικείμενο «διαρροής» στον μαλτεζικό Τύπο και ζητεί να αφαιρεθούν από τον φάκελο της δικογραφίας, καθώς δεν αποκτήθηκαν νομίμως, ο δε προσφεύγων δεν προέβαλε ειδικές συνθήκες δυνάμενες να δικαιολογήσουν την περίληψή τους στον φάκελο της δικογραφίας ούτε περαιτέρω επικαλέστηκε τον αποφασιστικό χαρακτήρα τους για την έκδοση αποφάσεως εν προκειμένω.
- 47 Επισημαίνεται συναφώς ότι ούτε ο τυχόν εμπιστευτικός χαρακτήρας των επίμαχων εγγράφων ούτε το γεγονός ότι τα έγγραφα αυτά ενδεχομένως αποκτήθηκαν παρατύπως εμποδίζει τη διατήρησή τους στον φάκελο της δικογραφίας. Πράγματι, αφενός, δεν υπάρχει διάταξη που να προβλέπει ρητώς απαγόρευση να λαμβάνονται υπόψη αποδεικτικά μέσα που αποκτήθηκαν παρανόμως (αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 2008, *Franchet και Byk* κατά Επιτροπής, T-48/05, Συλλογή, EU:T:2008:257, σκέψεις 74 και 75, και της 24ης Μαρτίου 2011, *Dover* κατά Κοινοβουλίου, T-149/09, EU:T:2011:119, σκέψη 61). Αφετέρου, το Δικαστήριο δεν έχει αποκλείσει το ενδεχόμενο, σε ορισμένες περιπτώσεις, να περιλαμβάνονται νομίμως στον φάκελο της δικογραφίας ακόμη και εσωτερικά έγγραφα (διατάξεις της 19ης Μαρτίου 1985, *Torreur* κ.λπ., 232/84, σκέψη 8, και της 15ης Οκτωβρίου 1986, *LAISA* κατά Συμβουλίου, 31/86, σκέψη 5).
- 48 Επομένως, σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν ήταν αναγκαίο να αποδείξει ο προσφεύγων ότι είχε αποκτήσει νομίμως το εμπιστευτικό έγγραφο που επικαλούνταν προς στήριξη της απόψεώς του. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, προβαίνοντας σε στάθμιση των προστατευτέων συμφερόντων, ότι έπρεπε να εκτιμηθεί αν ειδικές συνθήκες, όπως ο αποφασιστικός χαρακτήρας της προσκομίσεως του εγγράφου προς εξασφάλιση του ελέγχου της νομιμότητας της διαδικασίας εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως (βλ., συναφώς, απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, *Dunnett* κ.λπ. κατά ΕΤΕπ, T-192/99, Συλλογή, EU:T:2001:72, σκέψεις 33 και 34), ή προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Φεβρουαρίου 1996, *Lopes* κατά Δικαστηρίου, T-280/94, Συλλογή Υπ.Υπ., EU:T:1996:28, σκέψη 59), δικαιολογούσαν τη μη αφαίρεση εγγράφου από τη δικογραφία.
- 49 Πρώτον, επισημαίνεται εν προκειμένω ότι δεν αποδείχθηκε ότι ο ίδιος ο προσφεύγων απέκτησε παρανόμως τα έγγραφα των οποίων ζητείται η αφαίρεση από τον φάκελο της δικογραφίας, καθώς τα έγγραφα αυτά περιέχουν κείμενα υπό τη μορφή που δημοσιεύθηκαν στον μαλτεζικό Τύπο.

- 50 Δεύτερον, η εμπιστευτικότητα των επίμαχων εγγράφων παραβιάστηκε, εν πάση περιπτώσει, εξαιτίας της δημοσίευσής αυτής στον Τύπο, με αποτέλεσμα η κατάθεσή τους στον φάκελο της δικογραφίας της υπό κρίση υποθέσεως να μη θίγει περαιτέρω τον εν λόγω χαρακτήρα.
- 51 Τρίτον, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, έγινε επίκληση των επίμαχων εγγράφων προς στήριξη του τρίτου και του τέταρτου λόγου προσφυγής και είναι, κατά τον προσφεύγοντα, αναγκαία προκειμένου να εκτιμηθεί αν ο πρόεδρος Barroso δικαιούτο νομίμως να στηριχθεί στην έκθεση της OLAF, εφόσον βεβαίως η νομιμότητα αυτής πάσχει από τα ελαττώματα τα οποία προβάλλονται στο πλαίσιο των συγκεκριμένων λόγων. Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι, στο υπόμνημα απαντήσεως, ο προσφεύγων ανέπτυξε νέα επιχειρηματολογία, ως προς τα νομικά και πραγματικά ζητήματα, τόσο απαντώντας στα εις βάρος του προβαλλόμενα από την Swedish Match, η οποία υπέβαλε την εναντίον του καταγγελία που αποτέλεσε αντικείμενο της εκθέσεως της OLAF, όσο και ως προς τη νομιμότητα της διαδικασίας που ακολούθησε η OLAF για τη σύνταξη της εκθέσεως αυτής. Η επιχειρηματολογία αυτή στηρίζεται, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στην έκθεση της OLAF και στη γνωμοδότηση της επιτροπής εποπτείας της OLAF, που κατά τον προσφεύγοντα αποτελούν νέα στοιχεία τα οποία ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της δίκης, καθώς δημοσιεύθηκαν από μαλτεζικό μέσο ενημερώσεως μετά την άσκηση της προσφυγής. Με την επιφύλαξη της εγγενούς λυσιτέλειας της επιχειρηματολογίας αυτής για την εκτίμηση της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως, η επιχειρηματολογία αυτή αρκεί για την απόρριψη της αντιρρήσεως που ήγειρε η Επιτροπή ότι ο προσφεύγων ούτε επικαλέστηκε ειδικές συνθήκες δυνάμενες να δικαιολογήσουν την περίληψη των επίμαχων εγγράφων στον φάκελο της δικογραφίας ούτε επικαλέστηκε τον αποφασιστικό χαρακτήρα τους προς έκδοση αποφάσεως εν προκειμένω.
- 52 Τέταρτον, επισημαίνεται ότι η ημερομηνία της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, κατόπιν της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ορίστηκε από το ιδιαίτερο γραφείο του προέδρου Barroso σε συνάρτηση με την ημερομηνία που ανακοινώθηκε στον εν λόγω πρόεδρο για τη διαβίβαση της εκθέσεως της OLAF και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, εφόσον όντως υφίσταται, λήφθηκε ακριβώς την επόμενη ημέρα από την παράδοση της εκθέσεως αυτής στον πρόεδρο Barroso. Έτσι, μολονότι δηλώνει ότι η έκθεση αυτή δεν αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ίδια η Επιτροπή παραδέχεται με τα υπομνήματά της ότι θα ήταν υπερβολικό να υποστηριχθεί ότι «η προσβαλλόμενη απόφαση ουδόλως συνδέεται με την εν λόγω έκθεση».
- 53 Κατά συνέπεια, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως των επίμαχων εγγράφων, της δημοσιοποίησής τους διά του Τύπου και των περιστάσεων της διαφοράς, επιβάλλεται η απόρριψη του αιτήματος της Επιτροπής για αφαίρεση των εν λόγω εγγράφων από τον φάκελο της δικογραφίας της υποθέσεως.

Επί του παραδεκτού του προσκομισθέντος από την Επιτροπή εγγράφου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση

- 54 Η Επιτροπή επικαλέστηκε τη δήλωση του πρωθυπουργού της Μάλτας, L. Gonzi, ενώπιον του μαλτεζικού Κοινοβουλίου, κατά τη συνεδρίαση της ολομέλειάς του στις 16 Οκτωβρίου 2012 (βλ. ανωτέρω σκέψη 17), η οποία αποτελεί απόσπασμα επίσημων πρακτικών, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στην οποία εμφανίστηκε αυτοπροσώπως ο προσφεύγων, στις 7 Ιουλίου 2014, και ακολούθως την προσκόμισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Ιουλίου 2014, κατόπιν της οποίας η δήλωση αυτή τέθηκε προσωρινώς στον φάκελο της δικογραφίας. Πρόκειται για στοιχείο κρίσιμο για τους σκοπούς της υπό κρίση διαφοράς, καθώς αναφέρει τα όσα διαμείφθηκαν μεταξύ του L. Gonzi και του προσφεύγοντος σχετικά με την παύση των καθηκόντων του δεύτερου από μέλος της Επιτροπής, κατά τη διάρκεια της τηλεφωνικής συνομιλίας τους το απόγευμα της 16ης Οκτωβρίου 2012, λίγο μετά τη συνάντησή της 16ης Οκτωβρίου 2012.

- 55 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 7ης Ιουλίου 2014, οι δικηγόροι του προσφεύγοντος παρά ταύτα αντιτάχθηκαν στην επίκληση του εγγράφου αυτού από την Επιτροπή, διότι δεν περιλαμβανόταν στον φάκελο της δικογραφίας και τούτο ήταν αντίθετο προς την αρχή της κατ' αντιμωλίαν εκδικάσεως.
- 56 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας αποτελεί θεμελιώδη αρχή του δικαίου της Ένωσης. Θα παραβιαζόταν η ως άνω αρχή σε περίπτωση θεμελιώσεως δικαστικής αποφάσεως σε πραγματικά περιστατικά και έγγραφα των οποίων οι διάδικοι ή ένας εξ αυτών δεν μπόρεσαν να λάβουν γνώση και επί των οποίων δεν είχαν συνεπώς τη δυνατότητα να λάβουν θέση (απόφαση της 22ας Μαρτίου 1961, *Snupat* κατά Ανωτάτης Αρχής, 42/59 και 49/59, Συλλογή, EU:C:1961:5).
- 57 Η αρχή της ισότητας των όπλων, που αποτελεί συμπλήρωμα της έννοιας της δίκαιης δίκης και αποσκοπεί στην εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ των μετεχόντων στη διαδικασία, ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε έγγραφο που προσκομίζεται στο οικείο δικαστήριο μπορεί να εξεταστεί και να αντικρουστεί από κάθε διάδικο, συνεπάγεται ότι πρέπει να παρέχεται σε καθέναν από τους διαδίκους εύλογη δυνατότητα να εκθέσει την άποψή του, περιλαμβανομένων των αποδεικτικών στοιχείων, υπό συνθήκες που δεν τον περιάγουν σε σαφώς μειονεκτική θέση έναντι του αντιδίκου (απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, *Otis κ.λπ.*, C-199/11, Συλλογή, EU:C:2012:684, σκέψεις 71 και 72).
- 58 Εν προκειμένω, η εκπρόθεσμη προσκόμιση του επίδικου εγγράφου δικαιολογείται από τις ειδικές συνθήκες υπό τις οποίες η Επιτροπή εν τέλει το επικαλέστηκε. Συγκεκριμένα, μολοντί κανένας από τους διαδίκους δεν αναφέρθηκε με τα υπομνήματά του στο πλαίσιο της δίκης στην τηλεφωνική συνομιλία μεταξύ του προσφεύγοντος και του πρωθυπουργού της Μάλτας, το απόγευμα της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο προσφεύγων την ανέφερε, για πρώτη φορά, κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του στην επ' ακροατηρίου συζήτηση της 7ης Ιουλίου 2014, επισημαίνοντας ότι είχε, κατά τη συνομιλία αυτή, δηλώσει στον L. Gonzi ότι ο πρόεδρος Barroso επρόκειτο να τον «παύσει» (*terminate*) από τα καθήκοντά του στην Επιτροπή. Επομένως, προκειμένου να αντικρούσουν τα προβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο των διαμειφθέντων στο πλαίσιο της συνομιλίας αυτής οι εκπρόσωποι της Επιτροπής επικαλέστηκαν το επίδικο έγγραφο, όπου ο L. Gonzi κατά βάση δηλώνει ότι ο προσφεύγων του ανακοίνωσε την προσωπική απόφασή του να παραιτηθεί. Επομένως, χωρίς να έρχεται καθ' οιονδήποτε τρόπο σε αντίθεση προς την αρχή της κατ' αντιμωλίαν εκδικάσεως, η συνεκτίμηση του εν λόγω εγγράφου αντιθέτως εγγυάται τον σεβασμό της καθώς παρέχει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να απαντήσει σε νέα αιτίαση του προσφεύγοντος, προβληθείσα για πρώτη φορά στο πλαίσιο της εν λόγω επ' ακροατηρίου συζητήσεως.
- 59 Κατά τα λοιπά, ο προσφεύγων και οι δικηγόροι του ήταν σε θέση να εκθέσουν τις απόψεις τους επί του παραδεκτού, της λυσιτέλειας και της αποδεικτικής ισχύος του εν λόγω εγγράφου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Ιουλίου 2014, εντός προθεσμίας η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εξαιρετικά σύντομη λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της προκειμένης υποθέσεως και, ιδίως, του επίσημου χαρακτήρα του εν λόγω εγγράφου το οποίο αποτελεί απόσπασμα από δημόσιο μητρώο. Στο πλαίσιο αυτό, ο προσφεύγων δεν επανέλαβε εξάλλου την αντίρρησή του ως προς την περίληψη του επίμαχου εγγράφου στον φάκελο της δικογραφίας. Ούτε περαιτέρω ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί του εν λόγω εγγράφου γραπτώς ούτε υπέβαλε αίτημα αναβολής της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.
- 60 Κατόπιν των ανωτέρω στοιχείων εκτιμήσεως, επιβάλλεται η αποδοχή του παραδεκτού του επίμαχου εγγράφου στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2014, *Guardian Industries και Guardian Europe* κατά Επιτροπής, C-580/12 P, Συλλογή, EU:C:2014:2363, σκέψεις 33 έως 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Επί του αιτήματος ακυρώσεως

Προκαταρκτικές εκτιμήσεις ως προς το αντικείμενο του αιτήματος ακυρώσεως

- 61 Το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στη διαπίστωση ότι το πρώτο αίτημα του προσφεύγοντος, όπως ακριβώς αποτυπώνεται στην ανωτέρω σκέψη 44, υπό το πρίσμα των προβληθέντων με τα υπομνήματα στο πλαίσιο της δίκης επιχειρημάτων, δεν προσδιόριζε κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο την πράξη της οποίας η ακύρωση ζητείται εν προκειμένω. Πράγματι, προκύπτει από ορισμένα χωρία των υπομνημάτων αυτών (ιδίως από τα σημεία 58 έως 67 και 129 της προσφυγής και τα σημεία 3, 17 και 48 του υπομνήματος απαντήσεως) ότι ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωση αποφάσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, την οποία φέρεται ότι έλαβε ο πρόεδρος Barroso περί απαλλαγής του προσφεύγοντος από τα καθήκοντά του με άμεση ισχύ, κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας και αντιτιποιούμενος τις εξουσίες που απονέμονται στο Δικαστήριο από τα άρθρα 245 ΣΛΕΕ και 247 ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, από άλλα χωρία των ιδίων υπομνημάτων προκύπτει (ιδίως από τα σημεία 53, 70, 85, 88, 118 και 119 της προσφυγής και το σημείο 54 του υπομνήματος απαντήσεως) ότι ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωση της προφορικής αποφάσεως που φέρεται ότι έλαβε ο πρόεδρος Barroso, στις 16 Οκτωβρίου 2012, να ασκήσει το προνόμιό του να ζητήσει την παραίτηση του προσφεύγοντος δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ.
- 62 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι τα άρθρα 245 ΣΛΕΕ και 247 ΣΛΕΕ αφορούν την περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο, αιτήσει του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, απαλλάσσει μέλος της Επιτροπής από τα καθήκοντά του, ενώ, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, «[μ]έλος της Επιτροπής υποβάλλει παραίτηση, εφόσον του το ζητήσει ο πρόεδρος [της Επιτροπής].»
- 63 Με μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας της 22ας Μαΐου 2014 (βλ. ανωτέρω σκέψη 33), το Γενικό Δικαστήριο κάλεσε τον προσφεύγοντα να δηλώσει «με σαφή τρόπο και μη διφορούμενο» ποια από τις δύο πράξεις που κατ' υπόθεση εκτίθενται στη σκέψη 61 ανωτέρω αφορούσε το πρώτο αίτημά του.
- 64 Με τη γραπτή απάντησή του της 18ης Ιουνίου 2014 (βλ. ανωτέρω σκέψη 39), ο προσφεύγων δήλωσε ότι ζητούσε την ακύρωση της «προφορικής αποφάσεως του προέδρου [Barroso] της 16ης Οκτωβρίου 2012 περί παύσεώς του από τα καθήκοντά [του] ως μέλους της Επιτροπής». Προσέθεσε ότι, κατά την άποψή του, η απόφαση αυτή μπορούσε να έχει δύο νομικές βάσεις, ήτοι είτε τα άρθρα 245 ΣΛΕΕ και 247 ΣΛΕΕ είτε το άρθρο 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ.
- 65 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, παρά την πρόσκληση του Γενικού Δικαστηρίου, η απάντηση του προσφεύγοντος δεν διευκρίνισε το περιεχόμενο των αιτημάτων του ακυρώσεως, όπως αυτά εκτίθενται στην ανωτέρω σκέψη 44.
- 66 Πάντως, επιβάλλεται επίσης η επισήμανση ότι το επιχείρημα του προσφεύγοντος, ο οποίος φέρει και το σχετικό βάρος αποδείξεως, κατά το οποίο ο πρόεδρος Barroso τον απήλλαξε από τα καθήκοντά του αντιτιποιούμενος τις εξουσίες του Δικαστηρίου δυνάμει των άρθρων 245 ΣΛΕΕ και 247 ΣΛΕΕ, δεν βρίσκει κανένα έρεισμα στη δικογραφία ούτε εξάλλου και στις διάφορες μαρτυρικές καταθέσεις ούτε ακόμη στην κατάθεση του ίδιου του προσφεύγοντος κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, οπότε μπορεί να απορριφθεί εκ προοιμίου ως ουσία αβάσιμο, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε αποδείξεις ή ενδείξεις από τις οποίες να προκύπτει το υποστατό της φερόμενης αποφάσεως περί απαλλαγής του από τα καθήκοντά του.
- 67 Επομένως, στο μέτρο που, με το πρώτο αίτημά του, ο προσφεύγων επιδιώκει την ακύρωση της φερόμενης αποφάσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, με την οποία ο πρόεδρος Barroso τον απήλλαξε, κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας και αντιτιποιούμενος τις εξουσίες που απονέμουν στο Δικαστήριο τα άρθρα 245 ΣΛΕΕ και 247 ΣΛΕΕ, από τα καθήκοντά του με άμεση ισχύ, το αίτημά του ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο ελλείψει πράξεως δυνάμενης να προσβληθεί υπό την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, καθώς ο προσφεύγων δεν απέδειξε ότι υφίσταται τέτοια απόφαση (βλ., συναφώς,

διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 1992, ISAE/VP και Interdata κατά Επιτροπής, C-130/91, Συλλογή, EU:C:1992:7, σκέψη 11, και απόφαση της 10ης Ιουλίου 1990, Automec κατά Επιτροπής, T-64/89, Συλλογή, EU:T:1990:42, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 68 Κατά τα λοιπά, κρίνεται ότι αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής είναι η ακύρωση προφορικής αποφάσεως την οποία φέρεται ότι έλαβε ο πρόεδρος Barroso, στις 16 Οκτωβρίου 2012, να ασκήσει το προνόμιό του να ζητήσει την παραίτηση του προσφεύγοντος ως μέλους της Επιτροπής, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη).

Επί της ουσίας

- 69 Εφόσον οι μετέχοντες στη διαδικασία διαφωνούν ως προς τα πραγματικά περιστατικά, αποτελεί πρωτίστως αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου να διαπιστώσει τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά και να εξετάσει, προς τούτο, τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία.
- 70 Εν προκειμένω, ακόμη και μετά την κατά τα ανωτέρω διευκρίνιση του αντικειμένου του αιτήματος ακυρώσεως, η θέση του προσφεύγοντος παραμένει ασαφής και κυμαινόμενη όσον αφορά την αντίδρασή του στο αίτημα για παραίτησή του το οποίο φέρεται ότι του απηύθυνε προφορικά ο πρόεδρος Barroso δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ. Ως εκ τούτου, τόσο προ της ασκήσεως της υπό κρίση προσφυγής όσο και με τα υπομνήματά του στο πλαίσιο της δίκης, ο προσφεύγων άφησε να εννοηθεί άλλοτε ότι είχε πράγματι υποβάλει την παραίτησή του στις 16 Οκτωβρίου 2012 κατόπιν αιτήματος του προέδρου Barroso (βλ., μεταξύ άλλων, τα σημεία 54, 56, 85, 88, 89, 118 και 136 της προσφυγής και τα σημεία 3, 4, 11, 12, 14, 15, 17, 51, 63, 69, 80, 85, 91 και 121 του υπομνήματος απαντήσεως) και άλλοτε ότι ουδέποτε είχε υποβάλει επισήμως την παραίτησή του παρά το αίτημα που του απευθύνθηκε σχετικώς και ότι η παραίτηση αυτή ουδέποτε είχε σε κάθε περίπτωση νομίμως τεθεί σε ισχύ, οπότε θεωρούσε ότι παρέμενε μέλος της Επιτροπής τυπικώς, αν όχι και ουσιαστικώς [βλ., μεταξύ άλλων, πέραν των σημείων 28, 30, 31, 33, 40, 63, 70 έως 80, 86, 87, 93 και 129 της προσφυγής και των σημείων 10 και 86 του υπομνήματος απαντήσεως, την επιστολή του προς τον πρόεδρο Barroso της 21ης Οκτωβρίου 2012, προαναφερθείσα στη σκέψη 21, την επιστολή του προς την Επιτροπή της 28ης Δεκεμβρίου 2012, προαναφερθείσα στη σκέψη 20, την έννομη βεβαίωσή του (affidavit) της 8ης Μαΐου 2013, συνημμένη ως παράρτημα 7 του υπομνήματος απαντήσεως, και τη δήλωσή του της 30ής Ιουνίου 2013 σε μαλτεζικό ραδιόφωνο, προαναφερθείσα στη σκέψη 27].
- 71 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων επέλεξε να υποβάλει την παραίτησή του οικειοθελώς κατά τη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012, χωρίς η παραίτηση αυτή να ζητηθεί από τον πρόεδρο Barroso υπό την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ.
- 72 Τα μόνα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία αρχικώς περιλήφθηκαν στον φάκελο της δικογραφίας δεν παρείχαν στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα να προκρίνει μεταξύ, αφενός, της μίας ή της άλλης των εκδοχών που υποστήριξε ο προσφεύγων (βλ. σκέψη 70 ανωτέρω) και, αφετέρου, της εκδοχής που υποστηρίζει η Επιτροπή (βλ. σκέψη 71 ανωτέρω).
- 73 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων ως μνημονεύεται στις σκέψεις 37 και 38 ανωτέρω.
- 74 Στη συνέχεια της παρούσας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο θα στηριχθεί ειδικότερα, αφενός, στη δήλωση και τις απαντήσεις του προσφεύγοντος προς το Γενικό Δικαστήριο κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του στη συζήτηση της 7ης Ιουλίου 2014, όπως αυτές περιλαμβάνονται στα πρακτικά της εν λόγω επ' ακροατηρίου συζητήσεως, και, αφετέρου, στα υπογεγραμμένα πρακτικά τα οποία περιέχουν την κατάθεση και τις απαντήσεις στις ερωτήσεις που υπέβαλαν το Γενικό Δικαστήριο και οι διάδικοι τις οποίες έδωσαν οι μάρτυρες J.M.D. Barroso, J. Laitenberger, L. Romero Requena, J. Darmanin και F. Vincent.

- 75 Κατά την εκτίμηση της αποδεικτικής ισχύος των διαφόρων μαρτυρικών καταθέσεων, λήφθηκε υπόψη, αφενός, ότι η προσβαλλόμενη πράξη αποδίδεται στον πρόεδρο Barroso και, αφετέρου, ότι οι λοιποί μάρτυρες είναι μόνιμοι ή έκτακτοι υπάλληλοι της Επιτροπής και επομένως εργάζονται υπό την κατά το μάλλον ή ήττον άμεση εποπτεία του προέδρου της, πέραν του ότι δύο εξ αυτών, οι J. Laitenberger και L. Romero Requena, εμπλέκονται προσωπικώς στην προετοιμασία της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012 και σε όσα επακολούθησαν.
- 76 Εντούτοις, γεγονός παραμένει ότι οι μάρτυρες έδωσαν τον προβλεπόμενο στο άρθρο 68, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας όρκο και βεβαίωσαν τις καταθέσεις τους σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 71 του εν λόγω κανονισμού, οπότε και τους επισημάνθηκαν ειδικώς οι ποινικές κυρώσεις που προβλέπει η εθνική νομοθεσία τους σε περίπτωση ψευδορκίας.
- 77 Εξάλλου, η ιεραρχικώς υποδεέστερη θέση τεσσάρων μαρτύρων σε σχέση με τον πρόεδρο Barroso δεν συνιστά αφ' εαυτής επαρκή λόγο δυνάμενο να αναιρέσει τον αληθή χαρακτήρα των καταθέσεών τους, λαμβανομένων υπόψη τόσο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, τα άρθρα 11, 12, 19, 21α και 22 αυτού) και από το καθεστώς που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό όσο και της απουσίας προσωπικού συμφέροντος στην υπόθεση.
- 78 Η αξιοπιστία και η φερεγγυότητα των μαρτυρικών καταθέσεων καταδεικνύονται, εν πάση περιπτώσει, από την όλη λογική συνεκτικότητά τους. Κατά κύριο λόγο, ως προς τα περισσότερα βασικά σημεία τους, επιβεβαιώνονται από άλλα αντικειμενικά στοιχεία της δικογραφίας, των οποίων γίνεται μνεία στη συνέχεια της παρούσας αποφάσεως.
- 79 Αντιθέτως, η αποδεικτική ισχύς των δηλώσεων στις οποίες προέβη ο προσφεύγων σε διάφορες περιστάσεις και, ιδίως, κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του στην επ' ακροατηρίου συζήτηση της 7ης Ιουλίου 2014 επηρεάζεται από τον ασαφή, ή και αντιφατικό, χαρακτήρα των διαφόρων εκδοχών των περιστατικών, οι οποίες μάλλον προκαλούν σύγχυση παρά διευκρινίζουν την κατάσταση. Επιπλέον, ορισμένες δηλώσεις του προσφεύγοντος δύναται, σε ορισμένα βασικά σημεία, να αναιρούνται ή αντικρούονται όχι μόνον από τις συγκλίνουσες καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν από το Γενικό Δικαστήριο, αλλά και από άλλα αντικειμενικά στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας, στα οποία γίνεται μνεία στη συνέχεια της παρούσας αποφάσεως.
- 80 Το Γενικό Δικαστήριο θα ξεκινήσει, επομένως, με την απόδειξη των εν προκειμένω πραγματικών περιστατικών στηριζόμενο στις πέντε μαρτυρικές καταθέσεις που έχει στη διάθεσή του, καθώς και, ως προς τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων συμφωνούν οι διάδικοι, στις δηλώσεις του προσφεύγοντος κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του. Το Γενικό Δικαστήριο θα εκτιμήσει, παράλληλα, τον βαθμό αξιοπιστίας ορισμένων αντιφατικών αιτιάσεων του προσφεύγοντος. Το Γενικό Δικαστήριο θα εξετάσει, ακολούθως, σε ποιον βαθμό τα κατά τον τρόπο αυτόν αποδεικνυόμενα πραγματικά περιστατικά μπορούν να επιβεβαιωθούν από άλλα αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβανόμενα στον φάκελο της δικογραφίας.
- 81 Συναφώς δύναται να γίνουν δεκτά τα όσα απορρέουν από τις περιστάσεις, τη διεξαγωγή και την έκβαση της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, καθώς και από τα όσα επακολούθησαν αμέσως μετά τη συνάντηση.
- 82 Κατ' αρχάς, όσον αφορά την αρχική προετοιμασία της συναντήσεως αυτής, ο πρόεδρος Barroso είχε επανειλημμένως συζητήσει με τους στενούς συνεργάτες του, από της κινήσεως της έρευνας της OLAF, τις διάφορες πολιτικές επιλογές που θα είχε στη διάθεσή του σε περίπτωση που ο προσφεύγων «δεν απαλλασσόταν πλήρως από τις κατηγορίες». Έχοντας υπόψη το προηγούμενο της συλλογικής παραιτήσεως της Επιτροπής υπό την προεδρεία του Jacques Santer συνεπεία της «υποθέσεως Cresson», το 1999, το οποίο θεωρείτο ως το πολιτικό συμβάν αναφοράς, οι ενδιαφερόμενοι είχαν διατυπώσει τρία ενδεχόμενα για την περίπτωση, ήτοι, κατά σειρά προτεραιότητας: α) το ενδεχόμενο κατά το οποίο ο προσφεύγων θα ήταν σε θέση να παράσχει αμέσως πλήρεις και ικανοποιητικές

εξηγήσεις σε απάντηση του πορίσματος της OLAF, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό στον πρόεδρο Barroso τη δυνατότητα να ανανεώσει δημοσίως την εμπιστοσύνη του προς το πρόσωπό του· β) σε αντίθετη περίπτωση, το ενδεχόμενο παραιτήσεως υποβαλλόμενης με πρωτοβουλία του προσφεύγοντος προκειμένου να υπερασπισθεί την υπόληψή του και να προστατεύσει την Επιτροπή· γ) σε περίπτωση αρνήσεώς του, το ενδεχόμενο της παραιτήσεως του προσφεύγοντος κατόπιν αιτήματος του προέδρου Barroso δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ. Αυτή η τελευταία επιλογή ήταν για τους ενδιαφερόμενους η περισσότερο επιζήμια για τον προσφεύγοντα, καθώς θα αναδείκνυε δημοσίως την απώλεια της εμπιστοσύνης του προέδρου Barroso προς το πρόσωπό του· εξάλλου, δεν θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί παρά ως ύστατη λύση.

- 83 Έγινε, επίσης, δεκτό από τους ενδιαφερόμενους ότι η ταχεία και αποφασιστική αντιμετώπιση του ζητήματος ήταν επιβεβλημένη αφής στιγμής γινόταν γνωστή η έκθεση της OLAF, διότι άλλως θα επέρχονταν σημαντικές πολιτικές ζημιές. Ο μάρτυρας J. Laitenberger κατέθεσε, όσον αφορά τα ατυχή προηγούμενα κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών, ότι, «άπαξ γίνει γνωστή μια τέτοια κατάσταση, απαιτούνται άμεσες ενέργειες· ο χαμένος χρόνος δεν μπορεί να αναπληρωθεί, δεν υπάρχει περίοδος χάριτος σε τέτοιες περιπτώσεις». Ομοίως, ο μάρτυρας L. Romero Requena κατέθεσε ότι η Επιτροπή είχε ορισμένες δυσάρεστες και οδυνηρές εμπειρίες σε σχέση με τις έρευνες της OLAF, οσάκις είχε ενεργήσει με μεγάλη καθυστέρηση και ότι είχε υπάρξει θύμα διαρροών στον Τύπο.
- 84 Μερικές ημέρες πριν από την αποστολή της εκθέσεως της OLAF, ο πρόεδρος Barroso και οι στενοί συνεργάτες του ειδοποιήθηκαν ανεπισήμως ότι η κατάσταση «δεν φαινόταν καλή» για τον προσφεύγοντα, χωρίς περαιτέρω λεπτομέρειες.
- 85 Στις 11 Οκτωβρίου 2012 το ιδιαίτερο γραφείο του προέδρου Barroso, αφού ενημερώθηκε ότι επρόκειτο να του αποσταλεί η έκθεση της OLAF, επικοινωνήσε με το ιδιαίτερο γραφείο του προσφεύγοντος προκειμένου να ορισθεί ημερομηνία για συνάντηση, η οποία ορίστηκε για τις 16 Οκτωβρίου 2012 στις 13:30. Η J. Darmanin ενημέρωσε σχετικά τον προσφεύγοντα, ο οποίος τη ρώτησε εάν γνώριζε το αντικείμενο της συναντήσεως αυτής. Του απάντησε ότι δεν γνώριζε και τον ρώτησε εάν έπρεπε να το επιβεβαιώσει. Ο προσφεύγων απάντησε ότι δεν ήταν απαραίτητο. Ως εκ τούτου προετοίμασε για λογαριασμό του έναν φάκελο σχετικά με διάφορα τρέχοντα ζητήματα τα οποία ενδεχομένως θα μπορούσαν να εξετασθούν στο πλαίσιο της συναντήσεως αυτής.
- 86 Ως προς την ημερήσια διάταξη της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο προσφεύγων δήλωσε ότι τον «κατέλαβε εξαπίνης». Παρά ταύτα, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων θα έπρεπε τουλάχιστον να θεωρήσει πιθανό ότι η συνάντηση θα αφορούσε τη σχετική με αυτόν έρευνα της OLAF, μολονότι δεν είχε ενημερωθεί σχετικά με την περάτωσή της ή με την αποστολή της εκθέσεως της OLAF στον πρόεδρο Barroso.
- 87 Πρώτον, πράγματι, ο προσφεύγων είχε εξετασθεί δύο φορές από την OLAF, στις 16 Ιουλίου και στις 17 Σεπτεμβρίου 2012 (βλ. σκέψεις 5 και 8 ανωτέρω), κατά δε τις ημερομηνίες αυτές, προκύπτει από την έκθεση της OLAF ότι του είχαν τεθεί πολύ λεπτομερείς ερωτήσεις όσον αφορά τα εκτιθέμενα στο συνοδευτικό έγγραφο πραγματικά περιστατικά, και δη όσον αφορά, αφενός, τις μη αναφερθείσες στην Επιτροπή ανεπίσημες επαφές στη Μάλτα με εκπροσώπους της βιομηχανίας καπνού, ορισμένες εκ των οποίων είχε εξάλλου ο ίδιος αναγνωρίσει, και, αφετέρου, τις σχέσεις του με τον S. Zammit, ο οποίος είχε ενεργήσει ως ενδιάμεσος κατά τις επαφές αυτές, τόσο για την περίοδο την οποία αφορούσε η έρευνα και το αντικείμενο αυτής όσο και κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.
- 88 Δεύτερον, ο προσφεύγων είχε ήδη συναντήσει μια πρώτη φορά τον πρόεδρο Barroso με αντικείμενο την έρευνα της OLAF, στις 25 Ιουλίου 2012, κατά δε τη διάρκεια της συναντήσεως είχαν συζητήσει σε γενικές γραμμές το πρόβλημα που είχε προκαλέσει η καταγγελία. Κατά τη συνάντηση αυτή, ο πρόεδρος Barroso του είχε επισημάνει τη σοβαρότητα της υποθέσεως και ο προσφεύγων είχε, από πλευράς του, αρνηθεί κατηγορηματικώς κάθε εμπλοκή σε αυτήν, δηλώνοντας την πρόθεσή του να στραφεί δικαστικώς κατά των εμπλεκόμενων προσώπων, πρόθεση την οποία πάντως δεν υλοποίησε ή, εν πάση περιπτώσει, η υλοποίηση της οποίας δεν έγινε γνωστή στην Επιτροπή.

- 89 Τρίτον, ο πρόεδρος Barroso, όταν εξετάσθηκε ως μάρτυρας, εξήγησε ότι, κατά τις διμερείς επαφές του με τα μέλη της Επιτροπής, συνήθως τους γνωρίζει την ημερήσια διάταξη της συναντήσεως εφόσον τούτο άπτεται της συνήθους δραστηριότητας της Επιτροπής, αλλά ότι, εν προκειμένω, επιθυμούσε μια προσωπική συζήτηση πολιτικής φύσεως με τον προσφεύγοντα, οπότε δεν τον είχε ενημερώσει σχετικά με το αντικείμενο της συναντήσεως. Κατά την άποψή του, ο προσφεύγων θα έπρεπε, λογικώς, ήδη από τον μη προσδιορισμό του αντικειμένου της συζητήσεως, να συναγάγει ότι η συνάντηση θα αφορούσε ζήτημα όλως εμπιστευτικό και σοβαρό, το οποίο δεν μπορούσε παρά να είναι η αφορώσα το πρόσωπό του έκθεση της OLAF. Έτσι, εξάλλου, εξηγείται και το γεγονός ότι ο προσφεύγων δεν επιβεβαίωσε το αντικείμενο της επίμαχης συζητήσεως, ενώ η ίδια η επικεφαλής του ιδιαίτερου γραφείου του τού το είχε προτείνει (βλ. σκέψη 85 ανωτέρω).
- 90 Τέταρτον, το γεγονός ότι δεν ενημέρωσε το ιδιαίτερο γραφείο του προσφεύγοντος σχετικά με το αντικείμενο της συζητήσεως μπορεί ευλόγως να αποδοθεί στη θεμιτή ανησυχία του προέδρου Barroso να κρατήσει για κατά το δυνατόν μεγαλύτερο διάστημα μυστική την έρευνα και την έκθεση της OLAF. Συναφώς επιβάλλεται η επισήμανση ότι οι μάρτυρες J. Darmanin και F. Vincent κατέθεσαν, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ότι δεν γνώριζαν την εν λόγω έρευνα ούτε τα σχετικά με αυτήν πραγματικά περιστατικά πριν ενημερωθούν σχετικώς από τον ίδιο τον προσφεύγοντα, μετά τη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012.
- 91 Στις 15 Οκτωβρίου 2012 η έκθεση της OLAF παραδόθηκε στο ιδιαίτερο γραφείο του προέδρου Barroso και αναγνώσθηκε από τέσσερα πρόσωπα, ήτοι εκτός από τον ίδιο, από τους J. Laitenberger, C. Day και L. Romero Requena.
- 92 Ως εκ τούτου, η C. Day συνέταξε εμπιστευτικώς δύο σχέδια ανακοινωθέντος Τύπου, τα οποία στη συνέχεια ήλεγξαν οι J. Laitenberger και L. Romero Requena. Το ένα αφορούσε την περίπτωση κατά την οποία ο προσφεύγων επρόκειτο να παραιτηθεί με δική του πρωτοβουλία, το άλλο την περίπτωση κατά την οποία ο προσφεύγων επρόκειτο να παραιτηθεί κατόπιν αιτήματος του προέδρου Barroso δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ. Τα δύο αυτά σχέδια διαβιβάσθηκαν στην Υπηρεσία Τύπου της Επιτροπής λίγο πριν την έναρξη της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012.
- 93 Αντιθέτως, δεν είχε συνταχθεί σχέδιο ανακοινωθέντος Τύπου για την περίπτωση κατά την οποία ο προσφεύγων θα παρείχε πλήρεις και ικανοποιητικές εξηγήσεις απαντώντας στην έκθεση της OLAF. Ο πρόεδρος Barroso όπως και οι J. Laitenberger και L. Romero Requena, όταν εξετάσθηκαν ως μάρτυρες, διευκρίνισαν ότι τούτο δεν ήταν δυνατό προτού γνωρίσουν την ουσία των τυχόν επεξηγήσεων. Εξάλλου, πιθανώς δεν θα ήταν αναγκαίο στην περίπτωση αυτή να δημοσιεύσουν ανακοινωθέν Τύπου, τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον.
- 94 Περαιτέρω, δεν συντάχθηκε σχέδιο αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ ούτε σχέδιο επιστολής παραιτήσεως του προσφεύγοντος. Αντιθέτως, είχε προβλεφθεί τηλεφωνική συνομιλία του προέδρου Barroso με τον πρωθυπουργό της Μάλτας μετά τη συνάντησή του με τον προσφεύγοντα.
- 95 Προ της έναρξεως της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο πρόεδρος Barroso ζήτησε από τους J. Laitenberger και L. Romero Requena να είναι διαθέσιμοι ώστε να λάβουν γνώση της εκβάσεως της συναντήσεως αυτής και να διασφαλίσουν τις ενέργειες που έπρεπε να ακολουθήσουν.
- 96 Η συνάντηση ξεκίνησε στις 13:45 και διήρκεσε συνολικά περίπου μία και μισή ώρα.
- 97 Ο πρόεδρος Barroso αρχικώς επέδειξε στον προσφεύγοντα την έκθεση της OLAF. Ο προσφεύγων ζήτησε να λάβει γνώση αυτής, αλλά ο πρόεδρος Barroso αρνήθηκε διότι η εν λόγω έκθεση ήταν εμπιστευτική. Παρά ταύτα, ανέγνωσε στον προσφεύγοντα, επανειλημμένως, το συνοδευτικό έγγραφο και του ζήτησε την άποψή του.

- 98 Μολονότι διαμαρτυρήθηκε σθεναρά προβάλλοντας την αθωότητά του σε σχέση με τις κατηγορίες περί χρηματισμού του και με τις εντολές που φερόταν ότι έδωσε στον S. Zammit, ο προσφεύγων δεν αρνήθηκε τις ανεπίσημες επαφές του στη Μάλτα με εκπροσώπους της βιομηχανίας καπνού, οι οποίες είχαν οργανωθεί με τη διαμεσολάβηση του S. Zammit, εν αγνοία της Επιτροπής και του ιδιαίτερου γραφείου του, ούτε τις προσωπικές φιλικές σχέσεις του με τον S. Zammit. Αναγνώρισε ότι δεν ήταν φρόνιμο εκ μέρους του και ότι δεν θα έπρεπε να είχε προβεί σε τέτοιες ενέργειες.
- 99 Κατόπιν των επεξηγήσεων αυτών, τις οποίες χαρακτήρισε ως «όχι ιδιαίτερα πειστικές» ή ακόμη και «παράξενες», ο πρόεδρος Barroso έκρινε ότι οι πολιτικές συνθήκες ήταν τέτοιες ώστε ήταν «αδιανόητο» να παραμείνει ο προσφεύγων στα καθήκοντά του. Στο πλαίσιο αυτό, ο πρόεδρος Barroso, κατά τη μαρτυρική του κατάθεση, διευκρίνισε ότι είχε, στο στάδιο αυτό, χάσει κάθε πολιτική και προσωπική εμπιστοσύνη έναντι του προσφεύγοντος. Ο πρόεδρος Barroso υποστήριξε, επίσης, ότι όφειλε να προστατεύσει την ακεραιότητα της Επιτροπής ως θεσμικού οργάνου. Επισήμανε στον προσφεύγοντα ότι θα ήταν προτιμότερο και αξιοπρεπέστερο, υπό τις συνθήκες αυτές, να υποβάλει την παραίτησή του με δική του πρωτοβουλία, ώστε να μπορέσει να υπερασπισθεί την υπόληψή του. Προσέθεσε, πάντως, ότι, εφόσον ο προσφεύγων δεν το έπραττε, η Συνθήκη της Λισσαβώνας του απένειμε την εξουσία να τον υποχρεώσει προς τούτο, ζητώντας του επισήμως να παραιτηθεί.
- 100 Οι δύο άντρες συνέχισαν τη συζήτησή τους για περίπου μία ώρα, κατά την οποία ο προσφεύγων συνέχισε να διαμαρτύρεται προβάλλοντας την αθωότητά του και να ζητεί πρόσβαση στην έκθεση της OLAF, ο δε πρόεδρος Barroso απαντούσε ότι δεν είχε δικαίωμα να του τη γνωρίσει. Ο προσφεύγων επισήμανε επίσης κατά τρόπο διεξοδικό στον πρόεδρο Barroso πόσο επώδυνη ήταν η κατάσταση αυτή για τον ίδιο και για την οικογένειά του, και ότι χρειαζόταν περισσότερο χρόνο, τουλάχιστον 24 ώρες, για να συμβουλευθεί δικηγόρο ως προς τα ζητήματα αυτά, αλλά αυτό το χρονικό διάστημα δεν έγινε δεκτό από τον πρόεδρο Barroso, ο οποίος δεν διατίθετο να του παραχωρήσει χρόνο πέραν της μισής ώρας.
- 101 Στο τέλος της συζήτησεως αυτής, ο προσφεύγων δήλωσε στον πρόεδρο Barroso ότι είχε επιλέξει να παραιτηθεί. Ο πρόεδρος Barroso υπογράμμισε, κατά την εξέτασή του ως μάρτυρας, ότι η δήλωση αυτή είχε διατυπωθεί στον ενεστώτα χρόνο («παραιτούμαι») και όχι στον μέλλοντα («θα παραιτηθώ»).
- 102 Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο δεν δέχεται ως αληθή την κατάθεση του προσφεύγοντος κατά την οποία, αντιμέτωπος με την «παρενόχληση» την οποία υφίστατο, απλώς είπε στον πρόεδρο Barroso: «φαίνεται ότι πρέπει να αποχωρήσω» ή είπε «ότι θα αποχωρήσω», υπονοώντας ότι δεν είχε ήδη πράγματι υποβάλει την παραίτησή του στο στάδιο αυτό.
- 103 Το αποτέλεσμα αυτών των παρελκυστικών δηλώσεων ήταν στην πραγματικότητα ασύμβατο με τις τρεις μόνες πιθανές εκβάσεις της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012 τις οποίες είχε προβλέψει ο πρόεδρος Barroso (βλ. σκέψη 82 ανωτέρω), οι οποίες όλες έπρεπε να τύχουν άμεσης και αποφασιστικής αντιμετώπισεως (βλ. σκέψη 83 ανωτέρω), οπότε μπορεί ευλόγως να αποκλεισθεί ότι ο πρόεδρος Barroso θα είχε αρκестεί σε αυτές.
- 104 Πρωτίστως, και χωρίς να απαιτείται να εξετασθούν οι λόγοι για τους οποίους ο προσφεύγων έκρινε σκόπιμο να άγει την υπό κρίση υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, επιβάλλεται η επισήμανση ότι ο ενδιαφερόμενος κατέθεσε τα ακόλουθα:

«Προέρχομαι από ένα σύστημα, ήμουν υπουργός στην κυβέρνηση της Μάλτας για πολλά χρόνια —για περισσότερα από 15 χρόνια· προέρχομαι από ένα σύστημα όπου, εφόσον ο πρωθυπουργός σου ζητήσει να αποχωρήσεις, ακόμη και με ένα απλό μήνυμα sms, αποχωρείς. Θέλω να πω, αυτό είναι το σύστημα, δεν λες “όχι, θα προσφύγω στα δικαστήρια”· θέλω να πω, αυτό είναι το σύστημα στο οποίο έχω συνηθίσει. Επομένως, τέτοια ήταν η κατάσταση την οποία αντιμετώπιζα κατά τον χρόνο εκείνο.»

- 105 Ομοίως, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ο προσφεύγων δήλωσε: «Πώς μπορεί ένας πολιτικός να παραμείνει εκεί όπου είναι ανεπιθύμητος;»
- 106 Αυτές οι αυθόρμητες σκέψεις δεν φαίνεται ότι συνάδουν ιδιαίτερα με την εκδοχή, που επίσης υποστήριξε ο προσφεύγων, της απλής ανακοινώσεως μελλοντικής παραιτήσεώς του, ήτοι παραιτήσεως η οποία απλώς ήταν στις προθέσεις του.
- 107 Περί ώρα 15:00, ο πρόεδρος Barroso κάλεσε τους J. Laitenberger και L. Romero Requena να έλθουν στο γραφείο του, προκειμένου να λάβουν γνώση της εκβάσεως της συναντήσεως και να διασφαλίσουν τις επόμενες ενέργειες, ιδίως τη δημοσίευση του ανακοινωθέντος Τύπου σχετικά με την παραίτηση του προσφεύγοντος και την ανάληψη της διοικητικής ευθύνης όσον αφορά το προσωπικό του ιδιαίτερου γραφείου του.
- 108 Για τους σκοπούς της παρούσας αποφάσεως, πρέπει κυρίως να ληφθούν υπόψη από το δεύτερο μέρος της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, όπως αυτό εκτέθηκε από τους μάρτυρες, τα ακόλουθα:
- ο πρόεδρος Barroso εξέθεσε στους J. Laitenberger και L. Romero Requena, παρουσία του προσφεύγοντος, ότι ο προσφεύγων είχε αποφασίσει να παραιτηθεί, αμφισβητώντας ταυτοχρόνως τις κατηγορίες της OLAF·
 - ο προσφεύγων συνέχισε να διαμαρτύρεται σθεναρά προβάλλοντας την αθωότητά του καθώς και για τη μεταχείριση, κάνοντας ακόμη λόγο και για «λιντσάρισμα», κυρίως δε συνέχισε να ζητά περισσότερο χρόνο προ της δημόσιας ανακοινώσεως της παραιτήσεώς του· συναφώς, απαντώντας σε ερώτηση των δικηγόρων του προσφεύγοντος, ο μάρτυρας L. Romero Requena διευκρίνισε ότι, μολονότι διαμαρτυρόταν σθεναρά προβάλλοντας την αθωότητά του, δεχόταν την πολιτική πραγματικότητα της παραιτήσεώς του·
 - ο πρόεδρος Barroso έκρινε ότι δεν μπορούσε να αναβάλει την αντιμετώπιση της υποθέσεως αυτής, καθώς η παραίτηση του προσφεύγοντος ήταν μια απόφαση πολιτική και θεσμική και οι μαλτεζικές αρχές και οι πρόεδροι των λοιπών θεσμικών οργάνων έπρεπε να ενημερωθούν, οπότε το ανακοινωθέν Τύπου έπρεπε να δημοσιευθεί το αργότερο το απόγευμα·
 - ενόψει της επιμονής του προσφεύγοντος για περισσότερο χρόνο προ της δημόσιας ανακοινώσεως της παραιτήσεώς του, ο πρόεδρος Barroso ζήτησε διευκρινίσεις ως προς το αν επιβεβαίωνε την παραίτησή του ή αν θεωρούσε ότι μπορούσε να εξακολουθήσει να ασκεί τα καθήκοντά του ως μέλος της Επιτροπής· ο προσφεύγων απάντησε αρνητικώς και επιβεβαίωσε την παραίτησή του, συνεχίζοντας να ζητεί περισσότερο χρόνο·
 - ο πρόεδρος Barroso διαπίστωσε ότι η υπόθεση δεν χωρούσε εκ νέου εξέταση της υποθέσεως· ευχαρίστως θα έδινε περισσότερο χρόνο στον προσφεύγοντα, αλλά δεν είχε τη δυνατότητα και θεώρησε ότι η παραίτηση του είχε υποβληθεί·
 - ο πρόεδρος Barroso ανέγνωσε στον προσφεύγοντα το σχέδιο του ανακοινωθέντος Τύπου περί της παραιτήσεώς του, παρουσία των δύο μαρτύρων· ο προσφεύγων δεν ήγειρε αντιρρήσεις· ο πρόεδρος Barroso προσέθεσε παρά ταύτα ιδιοχείρως τη φράση «ο J. Dalli απορρίπτει κατηγορηματικώς αυτά τα πορίσματα»·
 - προς το τέλος της συναντήσεως, η συζήτηση στράφηκε στις ενέργειες που θα ακολουθούσαν και τις πρακτικές πτυχές της παραιτήσεως του προσφεύγοντος· ο προσφεύγων ζήτησε και έλαβε πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία για την αντικατάστασή του ως μέλους του σώματος και σχετικά με τη διοικητική κατάσταση του προσωπικού του ιδιαίτερου γραφείου του.

- 109 Κατά το δεύτερο μέρος της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο προσφεύγων ρώτησε εάν έπρεπε να συντάξει επιστολή παραιτήσεως. Ο πρόεδρος Barroso του απάντησε ότι δεν ήταν αναγκαίο, αλλά μπορούσε να το πράξει εφόσον το επιθυμούσε, και οι δύο άντρες συμφώνησαν να ζητήσουν από τον L. Romero Requeena να προετοιμάσει σχέδιο επιστολής με τους λόγους της παραίτησής του. Ο πρόεδρος Barroso διευκρίνισε ότι με τον τρόπο αυτό επιθυμούσε να δώσει την ευκαιρία στον προσφεύγοντα να προβάλει τα επιχειρήματα άμυνας τα οποία δεν μπορούσαν να περιληφθούν στο ανακοινωθέν Τύπου της Επιτροπής.
- 110 Συναφώς, και για λόγους ανάλογους με τους εκτιθέμενους στις σκέψεις 103 έως 106 ανωτέρω, εις απάντηση στην παρατιθέμενη στη σκέψη 102 ανωτέρω άποψη, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων δεν είναι πειστικός όταν υποστηρίζει, στην κατάθεσή του, ότι δήλωσε παρουσία των J. Laitenberger και L. Romero ότι «θα αποχωρούσε» ή ότι «επρόκειτο να αποχωρήσει», αλλά μόνον υπό τον όρο η παραίτησή του να υποβληθεί εγγράφως. Απαντώντας σε ερώτηση των δικηγόρων του προσφεύγοντος, ο μάρτυρας L. Romero Requeena περαιτέρω κατέθεσε ότι ουδέποτε είχε θεωρήσει την επιστολή παραιτήσεως ως αναγκαίο τύπο για την παραίτηση του προσφεύγοντος. Μόνος σκοπός της επιστολής αυτής ήταν να του παρασχεθεί η δυνατότητα να εκθέσει δημοσίως και εγγράφως τους λόγους της παραίτησής του. Ομοίως, κατά την εξέτασή του, ο μάρτυρας J. Laitenberger ολοκλήρωσε την κατάθεσή του ως προς τα πραγματικά περιστατικά αναφέροντας ότι του ήταν σαφές, υπό το πρίσμα της συζητήσεως μεταξύ του προέδρου Barroso και του προσφεύγοντος παρουσία του, ότι ο προσφεύγων είχε επιλέξει να παραιτηθεί με δική του πρωτοβουλία, και δεν υποχρεώθηκε προς τούτο, και ότι η επιστολή παραιτήσεως του προσφεύγοντος θα ήταν αμιγώς επιβεβαιωτική μιας ήδη ληφθείσας και ισχύουσας αποφάσεως.
- 111 Η συνάντηση ολοκληρώθηκε και ο προσφεύγων αποχώρησε από το γραφείο του προέδρου Barroso περί ώρα 15:30.
- 112 Αμέσως μετά, ο πρόεδρος Barroso συνδιαλέχθηκε τηλεφωνικώς με τον πρωθυπουργό L. Gonzi, με τον οποίο συμφώνησε να κινηθεί η διαδικασία αντικαταστάσεως του προσφεύγοντος.
- 113 Περί ώρα 15:45, ο προσφεύγων επέστρεψε στο γραφείο του και ζήτησε από τη γραμματέα του να καλέσει το προσωπικό του ιδιαίτερου γραφείου του σε συνάντηση. Αφού η J. Darmanin τον ρώτησε τον λόγο της συναντήσεως, της απάντησε, όπως θυμάται, ως ακολούθως:
- «Έχουμε ένα πρόβλημα, έχουμε ένα μεγάλο πρόβλημα – Πρέπει να τηλεφωνήσω στη σύζυγό μου και να της μιλήσω. Πρέπει να φύγω [στη μαλτεζική γλώσσα: irrid nitlaq], πρέπει να δω, πρέπει να εξακριβώσω [στη μαλτεζική γλώσσα: irrid para] το ζήτημα της αποζημιώσεώς μου. Ποια είναι τα δικαιώματά μου; Δικαιούμαι συντάξεως;».
- 114 Ο προσφεύγων ακολούθως τηλεφώνησε στη σύζυγό του και η J. Darmanin βγήκε από το γραφείο.
- 115 Ο προσφεύγων επίσης τηλεφώνησε στον πρωθυπουργό της Μάλτας, ο οποίος τον είχε ήδη καλέσει εν τη απουσία του. Κατά τον προσφεύγοντα, αυτή η τηλεφωνική συνομιλία διήρκεσε ένα λεπτό και ο L. Gonzi απλώς του είπε ότι: «Ακούστε, δέχθηκα τηλεφωνική κλήση από τον Barroso και μου είπε ότι δεν είστε πλέον επίτροπος και ότι πρέπει να βρούμε κάποιον άλλον». Ο προσφεύγων υπογράμμισε, εξάλλου, απαντώντας σε ερώτηση κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, ότι είχε εξηγήσει στον L. Gonzi ότι ο πρόεδρος Barroso «[είχε] θέσει τέλος» στη θητεία του ως μέλους της Επιτροπής. Οι δηλώσεις αυτές, υπό τη διατύπωση αυτή, παρά ταύτα αναιρούνται από τη δήλωση του L. Gonzi ενώπιον του Κοινοβουλίου της Μάλτας, το βράδυ της ίδιας ημέρας (βλ. σκέψη 17 ανωτέρω).
- 116 Μεταξύ ώρας 16:00 και 16:15, το προσωπικό του ιδιαίτερου γραφείου του προσφεύγοντος κλήθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων. Ο προσφεύγων το ενημέρωσε ότι είχε συνάντηση με τον πρόεδρο Barroso, ο οποίος του είχε γνωρίσει τα πορίσματα της εκθέσεως της OLAF, σχετικά με ορισμένες

επαφές που είχε με τη βιομηχανία καπνού. Δήλωσε ειδικότερα ότι, στις 17:00, ο πρόεδρος Barroso επρόκειτο να ανακοινώσει την αποχώρησή του από την Επιτροπή και ότι επρόκειτο τώρα να αποχωρήσει από την Επιτροπή, να επιστρέψει στη Μάλτα και να υπερασπισθεί τη θέση του.

- 117 Κατά την εξέτασή της, η μάρτυρας J. Darmanin βεβαίωσε και επανέλαβε ότι, καίτοι δεν ενθυμείται επακριβώς όσα είπε ο προσφεύγων στη συνάντησή με το προσωπικό του ιδιαίτερου γραφείου του, σαφώς αυτή αντελήφθη ότι ο J. Dalli δεν θα ήταν πλέον μέλος της Επιτροπής από τις 17:00. Απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, προσέθεσε ότι δεν ήταν σε θέση να βεβαιώσει ενόρκως αν ο προσφεύγων είχε πει «παραιτήθηκα», αλλά και ότι ούτε θυμόταν αν είχε πει οτιδήποτε διαφορετικό.
- 118 Μεταξύ 16:20 και 16:45, ο L. Romero Requena πέρασε από το ιδιαίτερο γραφείο του προσφεύγοντος για να του παραδώσει το σχέδιο της επιστολής παραιτήσεως το οποίο είχε συντάξει μαζί με τη βοήθό του. Τον βρήκε στο γραφείο του συνοδευόμενο από πρόσωπο άγνωστο σε αυτόν. Ο προσφεύγων δεν υπέγραψε το σχέδιο της επίμαχης επιστολής, αλλά απάντησε ότι «θα μεριμνήσει σχετικώς». Ο L. Romero Requena αμέσως αποχώρησε από το γραφείο.
- 119 Το σχέδιο της επίμαχης επιστολής (προσάρτημα A.12 της προσφυγής) συντάχθηκε ως ακολούθως και περιλαμβάνει τις ακόλουθες διαγεγραμμένες προτάσεις, οι οποίες γίνεται δεκτό ότι έγιναν από τον προσφεύγοντα, μετά την παράδοση σε αυτόν του εν λόγω σχεδίου:

«Κύριε Πρόεδρε,

με την παρούσα, σας ενημερώνω σχετικά με την απόφασή μου να παραιτηθώ από τα καθήκοντά μου ως μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με άμεση ισχύ.

Έλαβα την απόφαση αυτή προκειμένου να υπερασπισθώ την δική [μου] καλή [μου] υπόληψη και να αποτρέψω κάθε ζημία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Επιτροπής κατά τις επόμενες εβδομάδες.

Αρνούμαι κατηγορηματικώς όλες τις κατηγορίες. Είμαι πεπεισμένος ότι δεν θα διαπιστωθεί παράβαση νόμου εκ μέρους μου. Σκοπεύω να ασκήσω όλα τα ένδικα μέσα τα οποία έχω στη διάθεσή μου για να προστατεύσω την υπόληψη και τα συμφέροντά μου έναντι των κατηγοριών αυτών. Παρά ταύτα, τούτο απαιτεί όχι μόνον χρόνο, αλλά κυρίως απαιτεί να είμαι ελεύθερος από τις τωρινές πολιτικές υποχρεώσεις μου ως μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εάν παρέμενα στα καθήκοντά μου δεν θα ήμουν σε θέση να υπερασπισθώ τον εαυτό μου τόσο σθεναρά όσο εκτιμώ ότι είναι αναγκαίο. Ταυτοχρόνως, αναγνωρίζω ότι θα ήταν αναπόφευκτα επιζήμιο για την εικόνα του θεσμικού οργάνου εάν ένα εκ των εν ενεργεία μελών του εμπλεκόταν σε δικαστική διαμάχη κατά κατηγοριών σχετικών με την προσωπική συμπεριφορά του. Ακόμη σημαντικότερο, δε θα ήμουν σε θέση να διαθέσω όλη την ενέργειά μου για την άσκηση των καθηκόντων μου ως επίτροπος [...] όταν ταυτοχρόνως θα έπρεπε να υπερασπισθώ τον εαυτό μου έναντι όλων αυτών των κατηγοριών.

Επιτρέψτε μου, πάντως, να σας διαβεβαιώσω ότι η απόφασή μου να υπερασπισθώ την υπόληψή μου έναντι των κατηγοριών αυτών δεν θα με εμποδίσει να τηρήσω τις εκ του νόμου υποχρεώσεις μου, ως πρώην επίτροπος, να συμπεριφέρομαι με ακεραιότητα και διακριτικότητα.»

- 120 Στις 16:50, η C. Day τηλεφώνησε στην J. Darmanin για να της προτείνει να οργανωθεί μια συνάντηση του προσωπικού του ιδιαίτερου γραφείου του προσφεύγοντος με την ίδια και τον J. Laitenberger. Η συνάντηση αυτή έλαβε χώρα μεταξύ 17:30 και 17:45, στον δέκατο τρίτο όροφο του κτιρίου Berlaymont. Το προσωπικό του ιδιαίτερου γραφείου του προσφεύγοντος ενημερώθηκε, μεταξύ άλλων, για το ότι ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής, Maroš Šefčovič, θα ήταν αρμόδιος για τη Γενική Διεύθυνση «Υγεία και προστασία των καταναλωτών» έως τον διορισμό νέου μέλους της Επιτροπής σε αντικατάσταση του προσφεύγοντος.

- 121 Στις 17:11, δημοσιεύθηκε το ανακοινωθέν Τύπου της Επιτροπής περί της παραιτήσεως του προσφεύγοντος. Ο προσφεύγων παραδέχεται ότι έλαβε σχετικώς γνώση.
- 122 Περίπου στις 18:00, ο εκπρόσωπος του προσφεύγοντος, F. Vincent, κλήθηκε να τον συναντήσει στο γραφείο του. Ο προσφεύγων τον ρώτησε αν μπορούσε να διανεμηθεί ανακοινωθέν Τύπου όπου θα εξέθετε τη δική του άποψη απαντώντας στο ανακοινωθέν Τύπου της Επιτροπής. Ο F. Vincent του απάντησε ότι τούτο δεν ήταν πλέον δυνατό δεδομένου ότι η παραίτησή του είχε καταστεί επίσημη και ότι δεν μπορούσε πλέον να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες Τύπου της Επιτροπής. Ο προσφεύγων διαμαρτυρήθηκε έντονα. Εκείνη τη στιγμή, η J. Darmanin, η οποία είχε ακούσει, από το γραφείο της, δυνατές φωνές σε γραφείο κοντά στο δικό της, βρήκε εκεί τον προσφεύγοντα να συνομιλεί με τον F. Vincent. Επιβεβαίωσε στον προσφεύγοντα ότι η δημοσίευση ανακοινωθέντος Τύπου στο όνομά του δεν ήταν πλέον δυνατή δεδομένου ότι από τις 17:00 δεν ήταν πλέον μέλος της Επιτροπής και ότι εκπρόσωπος του θεσμικού οργάνου ήταν ο πρόεδρός του, ο οποίος είχε ήδη δημοσιεύσει το ανακοινωθέν του.
- 123 Αργότερα το βράδυ, ο προσφεύγων δημοσίευσε το δικό του ανακοινωθέν Τύπου. Αυτό το ανακοινωθέν Τύπου δεν αναφέρει παραίτηση εκ μέρους του, αλλά δεν αρνείται και το ανακοινωθέν Τύπου της Επιτροπής. Περιορίζεται, κατά βάση, στην απόρριψη όλων των κατηγοριών της OLAF.
- 124 Κατόπιν των ανωτέρω διαπιστώσεων, εκτιμήσεων και κρίσεων, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμον ότι ο προσφεύγων υπέβαλε προφορικώς την παραίτησή του από τα καθήκοντά του ως μέλος της Επιτροπής κατά τη συνάντηση που είχε με τον πρόεδρο Barroso το απόγευμα της 16ης Οκτωβρίου 2012, στο γραφείο του δεύτερου, και ότι επιβεβαίωσε προφορικώς την παραίτησή του παρουσία των J. Laitenberger και L. Romero Requena.
- 125 Το συμπέρασμα αυτό, το οποίο διαμορφώθηκε βάσει των μαρτυρικών καταθέσεων, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις επιβεβαιώθηκαν από την αυτοπρόσωπη εμφάνιση του προσφεύγοντος, επιρρωννύεται ιδίως από τα εξής:
- τη δήλωση ενώπιον του Κοινοβουλίου της Μάλτας, το βράδυ της 16ης Οκτωβρίου 2012, από τον πρωθυπουργό της χώρας, μετά την τηλεφωνική συνομιλία του με τον προσφεύγοντα (βλ. σκέψη 17 ανωτέρω)·
 - τη συνέντευξη που παραχώρησε ο προσφεύγων στο μαλτεζικό ραδιόφωνο, το βράδυ της 16ης Οκτωβρίου 2012 (βλ. σκέψη 18 ανωτέρω), κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος επέλεξε να παρουσιάσει την αποχώρησή του από την Επιτροπή ως εκούσια πολιτική επιλογή·
 - την απουσία αντικρούσεως εκ μέρους του προσφεύγοντος του ανακοινωθέντος Τύπου που δημοσίευσε η Επιτροπή περί ώρα 17:00, το βράδυ της 16ης Οκτωβρίου 2012, περί παραιτήσεώς του, του οποίου είχε γνώση·
 - την απουσία επίσημης δηλώσεως εκ μέρους του προσφεύγοντος, ιδίως με το δικό του ανακοινωθέν Τύπου το οποίο δημοσίευσε το βράδυ της 16ης Οκτωβρίου 2012, προκειμένου να αμφισβητήσει την ανακοινωθείσα από την Επιτροπή παραίτησή του·
 - τον περιορισμένο χαρακτήρα των χειρόγραφων σημειώσεων στις οποίες προέβη ο προσφεύγων επί του σχεδίου της επιστολής παραιτήσεως το οποίο του παρέδωσε ο L. Romero Requena (βλ. σκέψη 119 ανωτέρω)·
 - το σημείωμα στον φάκελο του L. Romero Requena της 18ης Οκτωβρίου 2012 (βλ. σκέψη 19 ανωτέρω), το οποίο συντάχθηκε προ της πρώτης αμφισβητήσεως από τον προσφεύγοντα του υποστατού ή της νομιμότητας της παραιτήσεώς του (βλ. σκέψη 21 ανωτέρω), ήτοι σε ανύποπτο χρόνο.

Σκεπτικό

- 126 Από το σύνολο των ανωτέρω πραγματικών διαπιστώσεων προκύπτει ότι ο προσφεύγων υπέβαλε προφορικά την παραίτησή του από τα καθήκοντά του ως μέλος της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της συναντήσεως της 16ης Οκτωβρίου 2012 και ότι επιβεβαίωσε προφορικά την παραίτηση αυτή παρουσία των J. Laitenberger και L. Romero Requena, κατόπιν της συναντήσεως αυτής.
- 127 Έχοντας υπόψη τους λόγους ακυρώσεως, εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να εκτιμήσει κατά νόμον αν η παραίτηση αυτή πρέπει να χαρακτηριστεί ως οικειοθελής ή αν υποβλήθηκε συνεπεία του αιτήματος του προέδρου της Επιτροπής δυνάμει της αρμοδιότητάς του υπό την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, αίτημα το οποίο συνιστά εξάλλου την προσβαλλόμενη πράξη εν προκειμένω.
- 128 Επιβάλλεται προκαταρκτικώς η επισήμανση ότι, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, ούτε το αίτημα του προέδρου της Επιτροπής ούτε η υποβολή της παραίτησεως που πρέπει να ακολουθήσει υπόκεινται σε τυπική προϋπόθεση, ιδίως στον έγγραφο τύπο. Μια τέτοια τυπική προϋπόθεση δεν προκύπτει εξάλλου ότι απορρέει από τη γενική αρχή της ασφάλειας δικαίου, δεδομένου ότι το βάρος αποδείξεως της παραίτησεως φέρει, σε κάθε περίπτωση, ο διάδικος που την επικαλείται (βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 2001, De Nicola κατά ΕΤΕπ, T-7/98, T-208/98 και T-109/99, Συλλογή Υπ.Υπ., EU:T:2001:69, σκέψεις 287 και 290). Το ίδιο ισχύει, άλλωστε, σε περίπτωση οικειοθελούς παραίτησεως μέλους της Επιτροπής.
- 129 Επιβάλλεται, επομένως, να απορριφθεί εκ προοιμίου ο λόγος ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση της εν λόγω διατάξεως και παραβίαση της εν λόγω γενικής αρχής του δικαίου, επειδή ο προσφεύγων δεν υπέβαλε την παραίτησή του εγγράφως.
- 130 Κατά τα λοιπά, ο προσφεύγων υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι, επαπειλώντας ρητώς να ασκήσει την εξουσία που διέθετε δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ βάσει της οποίας μπορούσε να απαιτήσει την παραίτησή του, ο πρόεδρος Barroso έλαβε προφορική απόφαση η οποία συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής υπό την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, στον βαθμό που παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα δυνάμενα να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας σαφώς τη νομική κατάστασή του.
- 131 Ειδικότερα, το γεγονός ότι ο πρόεδρος Barroso κάλεσε τον προσφεύγοντα να παραιτηθεί, παρατηρώντας ότι θα ήταν αξιοπρεπέστερο για τον ίδιο να προβεί στην ενέργεια αυτή οικειοθελώς και όχι να κληθεί προς τούτο, συνιστά de facto et de jure αυτή καθαυτήν έκφραση της εξουσίας που διαθέτει ο πρόεδρος της Επιτροπής, δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, να ζητήσει την παραίτηση μέλους της Επιτροπής. Η «πρόσκληση» προς τον προσφεύγοντα να «παραιτηθεί οικειοθελώς» και η «απειλή» σε περίπτωση αρνήσεώς του εκ μέρους του προέδρου Barroso, ο οποίος του «ζήτησε να την υποβάλει», συνιστούν στην πραγματικότητα μία και μόνον πράξη, εκφρασθείσα υπό δύο διαφορετικούς τρόπους και διατυπωθείσα διαφορετικώς.
- 132 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν οι δηλώσεις στις οποίες πράγματι προέβη ο πρόεδρος Barroso κατά τη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012 συνιστούν, όπως υποστηρίζει ο προσφεύγων, προφορικό «αίτημα» για παραίτηση από τα καθήκοντά του υπό την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, επιβάλλεται να ληφθούν υπόψη, αφενός, η φύση και το περιεχόμενο των επίμαχων καθηκόντων και, αφετέρου, το ιστορικό και η ratio legis της επίμαχης διατάξεως.
- 133 Όσον αφορά, πρώτον, τη φύση των επίμαχων καθηκόντων, τα καθήκοντα αυτά απορρέουν από ουσιαστικώς πολιτικού χαρακτήρα εντολή (βλ., μεταξύ άλλων, άρθρο 17, παράγραφοι 1, 3 και 8, ΣΕΕ), την οποία απονέμει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στον ενδιαφερόμενο, από κοινή συμφωνία με τον πρόεδρο της Επιτροπής και μετά από έγκριση από το Κοινοβούλιο (βλ. άρθρο 17, παράγραφος 7, ΣΕΕ). Ως προς το περιεχόμενο των καθηκόντων, όπως ορίζεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ,

αυτό περιλαμβάνει, ουσιαστικώς, καθήκοντα συντονισμού, εκτελέσεως και διαχείρισεως και ελέγχου της εφαρμογής των πολιτικών της Ένωσης στους τομείς των αρμοδιοτήτων που της απονέμονται από τις Συνθήκες.

- ¹³⁴ Στον βαθμό που η Επιτροπή μπορεί να θεωρηθεί, όπως η ίδια αυτοπροσδιορίζεται, κύριο «εκτελεστικό όργανο» της νέας έννομης τάξεως του διεθνούς δικαίου που συνιστά η Ένωση (υπό την έννοια της αποφάσεως της 5ης Φεβρουαρίου 1963, van Gend & Loos, 26/62, Συλλογή, EU:C:1963:1), τα μέλη της ασκούν, ως συλλογικό όργανο, τα καθήκοντά τους σύμφωνα με την κλασική θεωρία της διακρίσεως των εξουσιών, τα οποία εμπίπτουν στην εκτελεστική εξουσία.
- ¹³⁵ Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, σύμφωνα με τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις στα κράτη μέλη, τα πρόσωπα στα οποία απονέμονται τέτοια καθήκοντα εντός των εθνικών εκτελεστικών οργάνων μπορούν εν γένει να ανακαλούνται κατά τη διακριτική ευχέρεια του επικεφαλής του οργάνου ή από την αρχή που τα διόρισε. Υπενθυμίζονται συναφώς οι ίδιες οι δηλώσεις του προσφεύγοντος κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, όπως παρατίθενται στη σκέψη 104 ανωτέρω, σχετικά με την ακολουθούμενη πολιτική πρακτική στη Μάλτα.
- ¹³⁶ Όσον αφορά, δεύτερον, το ιστορικό και τη ratio legis του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, υπενθυμίζεται ότι, εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, οι Συνθήκες δεν προέβλεπαν αρχικώς οποιαδήποτε άλλη δυνατότητα παραιτήσεως μέλους της Επιτροπής πέραν της οικειοθελούς παραιτήσεως (άρθρο 215 ΕΚ) ή της απαλλαγής από τα καθήκοντα από το Δικαστήριο ιδίως για βαρύ παράπτωμα (άρθρο 216 ΕΚ).
- ¹³⁷ Πέραν αυτών των ιδιαίτερων συνθηκών που ήταν δυνατό να κινήσουν τη διαδικασία απαλλαγής από τα καθήκοντα από το Δικαστήριο, δεν υπήρχε καμία δυνατότητα για την Επιτροπή ως συλλογικό όργανο ή για τον πρόεδρό της ως επικεφαλής αυτού να υποχρεώσει μέλος της σε παραίτηση όταν το εν ισχύι πλαίσιο ή οι πολιτικές περιστάσεις το απαιτούσαν προς το ίδιο το συμφέρον του θεσμικού οργάνου.
- ¹³⁸ Όπως εκτέθηκε στη σκέψη 135 ανωτέρω, αυτή η κατάσταση δεν ήταν σύμφωνη προς τις πολιτικές πρακτικές που παραδοσιακώς ισχύουν στο πλαίσιο των εθνικών εκτελεστικών οργάνων.
- ¹³⁹ Όπως το υπογράμμισε η Επιτροπή κατά την παρούσα διαδικασία, αυτή η κατάσταση είχε, εξάλλου, οδηγήσει στην παραίτηση της Επιτροπής ως σώματος υπό την προεδρεία του Jacques Santer, στις 15 Μαρτίου 1999, κατόπιν της αρνήσεως δύο εκ των μελών της να υποβάλουν την παραίτησή τους όταν επαπειλήθηκε ψηφοφορία για πρόταση μομφής κατά της Επιτροπής, ως σώματος, από το Κοινοβούλιο.
- ¹⁴⁰ Προκειμένου να αποτραπεί η επανάληψη τέτοιων περιπτώσεων συλλογικής παραιτήσεως, οι οποίες δύνανται να θίξουν την ορθή λειτουργία των κοινοτικών θεσμικών οργάνων ή να αποβούν εις βάρος της πολιτικής βαρύτητάς τους, οι συντάκτες της Συνθήκης της Νίκαιας, η οποία υπογράφηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2001, απένειμαν στον πρόεδρο της Επιτροπής τη διακριτική ευχέρεια να απαιτεί την παραίτηση μέλους της Επιτροπής με τη στήριξη της πλειοψηφίας του σώματος. Το άρθρο 217, παράγραφος 4, ΕΚ, ως ίσχυε κατόπιν της Συνθήκης της Νίκαιας, όριζε ότι «[έ]να μέλος της Επιτροπής υποβάλλει την παραίτησή του, εφόσον του το ζητήσει ο πρόεδρος, κατόπιν εγκρίσεως του σώματος».
- ¹⁴¹ Οι συντάκτες της Συνθήκης της Λισσαβώνας, η οποία υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007, ενίσχυσαν αυτό το προνόμιο του προέδρου της Επιτροπής απονέμοντάς του τη διακριτική ευχέρεια να ζητεί την παραίτηση μέλους της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, χωρίς να προβλέπεται προς τούτο η προηγούμενη έγκριση από την πλειοψηφία του σώματος.

- ¹⁴² Όπως προκύπτει από το ιστορικό και τη *ratio legis* της, η διάταξη αυτή αφορά ειδικότερα την περίπτωση μέλος της Επιτροπής να αρνηθεί να παραιτηθεί οικειοθελώς και με δική του πρωτοβουλία, όταν ο πρόεδρος της Επιτροπής έχει απολέσει την εμπιστοσύνη του στο μέλος αυτό και εκτιμά ότι η παραμονή στα καθήκοντά του ενδέχεται να θίξει την αξιοπιστία, ή και την πολιτική επιβίωση, του θεσμικού οργάνου.
- ¹⁴³ Ακριβώς σε αυτό το ιστορικό και στον πλήρη σεβασμό της εν λόγω *ratio legis* εντάσσεται, εν προκειμένω, η προσέγγιση του προέδρου Barroso σύμφωνα με την οποία, ήδη πριν από τη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012, επέτρεψε στον προσφεύγοντα να επιλέξει μεταξύ της οικειοθελούς παραίτησής και της παραίτησής που «προκαλείται» κατόπιν της διατυπώσεως αιτήματος υπό την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ. Η προσέγγιση αυτή υλοποιήθηκε, ειδικότερα, με την προετοιμασία δύο σχεδίων ανακοινωθέντος Τύπου, τα οποία αφορούσαν τα δύο ενδεχόμενα (βλ. σκέψη 92 ανωτέρω).
- ¹⁴⁴ Προκύπτει, εξάλλου, από τις αποδείξεις τις οποίες διεξήγαγε το Γενικό Δικαστήριο ότι, πριν από τη συνάντηση της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο πρόεδρος Barroso ήταν αποφασισμένος, κατόπιν των ελλείπων και μη ικανοποιητικών εξηγήσεων του προσφεύγοντα όσον αφορά τα πορίσματα της OLAF, να επιδιώξει την απομάκρυνσή του από την Επιτροπή, και εν ανάγκη να κάνει χρήση, προς τον σκοπό αυτό, της εξουσίας που του παρέχει το άρθρο 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ να ζητήσει την παραίτησή του. Ταυτοχρόνως, ο πρόεδρος Barroso ήταν διατεθειμένος, προς το συμφέρον του ιδίου του προσφεύγοντος, να του προσφέρει τη δυνατότητα μιας κατά την άποψή του «πολιτικής χάρης» ώστε να μπορέσει να υποβάλει την παραίτησή του οικειοθελώς, χωρίς αυτή να ζητηθεί επισήμως από τον πρόεδρο δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ.
- ¹⁴⁵ Ο πρόεδρος Barroso πρότεινε, ως εκ τούτου, στον προσφεύγοντα να παραιτηθεί οικειοθελώς, αφήνοντας σαφώς να υπονοηθεί ότι, εφόσον ο προσφεύγων δεν το έπραττε, θα του ζητούσε να παραιτηθεί σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ. Ο πρόεδρος Barroso, όταν εξετάστηκε ως μάρτυρας, επιβεβαίωσε ότι, αν ο προσφεύγων δεν παραιτούνταν οικειοθελώς, θα του είχε «ασφαλώς» ζητήσει να το πράξει δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ. Η επιλογή που αφέθηκε στον ενδιαφερόμενο είχε εξάλλου εκληφθεί από αυτόν ως σημαίνουσα: «έχω την εξουσία να σας απαλλάξω από τα καθήκοντά σας· αλλά μπορείτε να παραιτηθείτε».
- ¹⁴⁶ Στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός ότι ο πρόεδρος Barroso υποστήριξε ενώπιον του προσφεύγοντος, με τρόπο ολοένα και πειστικότερο ενόψει της απροθυμίας και της διστακτικότητάς του, ότι θα ήταν αξιοπρεπέστερο για τον ίδιο να παραιτηθεί με δική του πρωτοβουλία, παρά να κληθεί να το πράξει, δεν αρκεί για να διαπιστωθεί η ύπαρξη της προβαλλόμενης προσβαλλομένης πράξεως. Πράγματι, δεδομένου ότι αίτημα περί παραίτησής δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ δεν είχε διατυπωθεί σαφώς, δεν συνάγεται από τις εκφράσεις που χρησιμοποίησε ο πρόεδρος Barroso, όσο κι αν είχαν ίσως χαρακτήρα παροτρύνσεως, οποιοδήποτε αίτημα υπό την έννοια αυτή το οποίο θα μπορούσε να επηρεάσει τα συμφέροντα του προσφεύγοντος μεταβάλλοντας σαφώς τη νομική του κατάσταση.
- ¹⁴⁷ Όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι δέχθηκε «πιέσεις» από τον πρόεδρο Barroso και ότι, ασκώντας αυτές τις «πιέσεις», ο πρόεδρος άσκησε τις εξουσίες του δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι το επιχείρημα αυτό είναι αβάσιμο, καθόσον ο απλός υπαινιγμός της δυνατότητας άσκησης μιας εξουσίας δεν μπορεί να εξομοιωθεί με την πραγματική άσκηση αυτής της εξουσίας. Συναφώς, ορθώς παρατηρεί η Επιτροπή ότι, ακόμη και αν δεν υπήρχε μεγάλη διαφορά όσον αφορά το τελικό αποτέλεσμα μεταξύ των δύο επιλογών που προτάθηκαν στον προσφεύγοντα, υπήρχε διαφορά μεγέθους από πολιτικής απόψεως και, κυρίως, υπήρχε διαφορά μεγέθους από νομικής απόψεως μεταξύ, αφενός, της προερχόμενης από οικειοθελή και μονομερή επιλογή παραίτησής και, αφετέρου, της κατόπιν αιτήματος δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ παραίτησής, η οποία φέρει τα χαρακτηριστικά παύσεως από τα καθήκοντά του. Επομένως, αντιμέτωπος με την εναλλακτική αυτή, ο προσφεύγων επέλεξε, τουλάχιστον αρχικώς, τη

δυνατότητα που του προσφέρθηκε να παραιτηθεί οικειοθελώς, η οποία παρουσίαζε, για τον ίδιο, το πλεονέκτημα να μην θεωρηθεί δημοσίως ότι υποχρεώθηκε προς τούτο κατόπιν αιτήματος του προέδρου Barroso.

- 148 Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ως μη αξιόπιστη τη δήλωση του προσφεύγοντος ότι δεν αντιλαμβανόταν τη διαφορά μεταξύ των δύο επιλογών που του είχαν προταθεί. Αντιθέτως, έπρεπε να είχε σαφώς αντιληφθεί ο προσφεύγων, ως έμπειρος πολιτικός, ότι υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ της οικειοθελούς παραίτησής και της επιβαλλόμενης παραίτησής κατόπιν επίσημης και δεσμευτικής διαδικασίας.
- 149 Οι προηγηθείσες πραγματικές και νομικές εκτιμήσεις επιβεβαιώνονται από τις χειρόγραφες σημειώσεις του προσφεύγοντος επί του σχεδίου επιστολής παραίτησής το οποίο παρέλαβε από τον ίδιο τον L. Romero Requena, αλλά το οποίο δεν υπέγραψε, έπειτα από τη συνάντησή της 16ης Οκτωβρίου 2012 (βλ. σκέψη 119 ανωτέρω). Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά συναφώς ότι ο προσφεύγων δεν γίνεται πειστικός όταν υποστηρίζει, με την κατάθεσή του, ότι δεν υπέγραψε το εν λόγω σχέδιο επιστολής παραίτησής διότι το σχέδιο αυτό υπαινισσόταν οικειοθελή εκ μέρους του παραίτηση. Συγκεκριμένα, τα χωρία του σχεδίου αυτού που διέγραψε χειρογράφως ο προσφεύγων δεν αφορούν αυτό καθαυτό το γεγονός της παραίτησής του ούτε καν την έμφαση ως προς τον οικειοθελή χαρακτήρα της, αλλά επουσιώδεις στο πλαίσιο αυτό λεπτομέρειες. Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι ευλόγως μπορεί να θεωρηθεί ότι, εάν η παρανόηση ήταν μεγαλύτερη και αφορούσε το ίδιο το γεγονός ή τις ουσιώδεις συνθήκες της παραίτησής, ο προσφεύγων δεν θα επέφερε απλώς μικρές τροποποιήσεις στο σχέδιο αυτό, αλλά ρητώς και κατηγορηματικώς θα το είχε απορρίψει, αρνούμενος να το επεξεργασθεί, ή θα είχε διαγράψει τις κύριες αναφορές του.
- 150 Οι εκτιμήσεις αυτές επιβεβαιώνονται περαιτέρω από τη δήλωση του πρωθυπουργού της Μάλτας, L. Gonzi, ενώπιον του Κοινοβουλίου της Μάλτας, στις 16 Οκτωβρίου 2012, μετά την τηλεφωνική συνομιλία του με τον προσφεύγοντα (βλ. σκέψη 17 ανωτέρω).
- 151 Τέλος, οι εκτιμήσεις αυτές επιβεβαιώνονται και από τις δηλώσεις του προσφεύγοντος κατά τη ραδιοφωνική συνέντευξή του το βράδυ της 16ης Οκτωβρίου 2012 (βλ. σκέψη 18 ανωτέρω). Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ειδικότερα ότι ο προσφεύγων αρνήθηκε να απαντήσει σαφώς στον δημοσιογράφο όταν αυτός υπαινίχθηκε ότι ο πρόεδρος Barroso τον είχε πείσει να παραιτηθεί.
- 152 Από τις ανωτέρω εκτιμήσεις συνάγεται ότι ο προσφεύγων υπέβαλε την παραίτησή του οικειοθελώς, χωρίς η παραίτηση αυτή να αποτελεί συνέπεια αιτήματος του προέδρου Barroso, υπό την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ.
- 153 Καθόσον η ύπαρξη τέτοιου αιτήματος, το οποίο συνιστά την προσβαλλόμενη πράξη σύμφωνα με το υπό κρίση αίτημα ακυρώσεως, δεν αποδείχθηκε, το αίτημα ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 67 νομολογία.
- 154 Παρά ταύτα ο προσφεύγων υποστηρίζει περαιτέρω, επικουρικώς, ότι, εφόσον διαπιστωθεί η παραίτησή του, επιβάλλεται επίσης να διαπιστωθεί ότι αυτή υποβλήθηκε συνεπεία της απειλής καθαιρέσεως και ως εκ τούτου συνεπεία αφόρητης πιέσεως, οπότε μπορεί να συναχθεί ότι η συναίνεσή του έπασχε από ελάττωμα. Συγκεκριμένα, κατά τη συνάντησή της 16ης Οκτωβρίου 2012, ο πρόεδρος Barroso επέμενε σθεναρά ως προς το ότι είχε το δικαίωμα να παύσει τον προσφεύγοντα και χρησιμοποίησε επανειλημμένως τις λέξεις «καθαίρεση» ή «παύση» (στην αγγλική γλώσσα, «dismissal»). Στην πραγματικότητα, ο προσφεύγων δεν είχε άλλη επιλογή παρά να υπακούσει στην εντολή που του απηύθυνε ο πρόεδρος Barroso. Αυτό το ελάττωμα της βουλήσεως καθιστά την παραίτησή του άκυρη και μηδέποτε γεγνημένη.

- 155 Μια τέτοια επιχειρηματολογία δεν μπορεί καταρχήν να προβληθεί προς στήριξη του υπό εξέταση αιτήματος ακυρώσεως, το οποίο δεν βάλλει ούτε κατά της ίδιας της αποφάσεως του προσφεύγοντος περί παραιτήσεως, η οποία εξάλλου δεν μπορεί να καταλογιστεί στην Επιτροπή, ούτε κατά οποιασδήποτε άλλης πράξεως της Επιτροπής η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ως βλαπτική.
- 156 Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο προσφεύγων μπορεί παραδεκτώς να αμφισβητήσει, στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, τη νομιμότητα της παραιτήσεώς του διότι αυτή πάσχει από ελάττωμα βουλήσεως, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι η ύπαρξη τέτοιου ελαττώματος δεν αποδείχθηκε.
- 157 Στο πλαίσιο αυτό, και όσον αφορά τη λήξη εντολής έχουσας ουσιαστικώς πολιτικό χαρακτήρα, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 133 ανωτέρω, ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή ότι η έκφραση σταθερής βουλήσεως να ασκηθεί εν ανάγκη η εξουσία δυνάμει της οποίας μπορεί να απαιτηθεί η παραίτηση μέλους της Επιτροπής, εξουσία η οποία επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του προέδρου της Επιτροπής σύμφωνα με τη Συνθήκη ΕΕ, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παράνομη πίεση ασκούμενη επηρεάζοντας το κύρος ή στον οικειοθελή χαρακτήρα της παραίτησεως του ενδιαφερομένου.
- 158 Περαιτέρω, με τη μακρά πολιτική εμπειρία του σε κυβερνητικό επίπεδο, κατά τη διάρκεια συζητήσεως η οποία διήρκεσε περίπου μιάμιση ώρα, ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να αρνηθεί ελευθέρως την πρόταση του προέδρου Barroso και να τον προκαλέσει να του απευθύνει επισήμως το κατά το άρθρο 17, παράγραφος 6, ΣΕΕ αίτημα. Ο προσφεύγων ήταν, ειδικότερα, ελεύθερος να αποχωρήσει από τη συνάντηση οποιαδήποτε στιγμή ή να ζητήσει να μετάσχουν σε αυτήν ένα ή περισσότερα μέλη του ιδιαίτερου γραφείου του.
- 159 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το υπό κρίση αίτημα ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς την αξίωση αποζημιώσεως

- 160 Προς στήριξη της αξιώσεώς του αποζημιώσεως, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι οι παρανομίες οι οποίες προβάλλονται στο πλαίσιο του αιτήματος ακυρώσεως συνιστούν κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου σκοπός του οποίου είναι η απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες.
- 161 Καθόσον, όμως, με την παρούσα απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι δεν αποδείχθηκε η ύπαρξη πράξεων της Επιτροπής οι οποίες προσβάλλονται στο πλαίσιο του εν λόγω αιτήματος ακυρώσεως, δεν υφίσταται παρανομία για τον λόγο αυτό και, κατά μείζονα λόγο, δεν στοιχειοθετείται κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου εκ μέρους αυτού του θεσμικού οργάνου.
- 162 Ως προς το ελάττωμα βουλήσεως το οποίο προβάλλεται επικουρικώς στο πλαίσιο του αιτήματος ακυρώσεως (βλ. σκέψη 154 ανωτέρω), το Γενικό Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι η ύπαρξή του δεν αποδείχθηκε.
- 163 Εκ των ανωτέρω απορρέει ότι οι αιτιάσεις περί επιλήψιμης συμπεριφοράς της Επιτροπής ή του προέδρου της δεν αποδείχθηκαν επαρκώς κατά νόμον.
- 164 Η αξίωση αποζημιώσεως πρέπει, επομένως, να απορριφθεί ως αβάσιμη και, ως εκ τούτου, η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

¹⁶⁵ Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Καταδικάζει τον John Dalli στα δικαστικά έξοδα.**

Jaeger

Παπασάββας

Forwood

Labucka

Bieliūnas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Μαΐου 2015.

(υπογραφές)